

Nr ewid. 163/2011/P/11/165/LSZ

Informacja o wynikach kontroli

**FINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE
ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Delegatury
Andrzej Donigiewicz

Zatwierdzam:
Marian Cichosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
dnia: 30. 12. 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	5
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	6
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	6
2.2. Synteza wyników kontroli.....	7
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	9
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	10
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	10
3.2. Istotne ustalenia kontroli	13
3.2.1. Wykorzystanie środków oraz uzyskane efekty.....	13
3.2.2. Realizacja planu wydatków i wypłat	16
3.2.3. Zasady gospodarowania środkami	17
3.2.4. Prawidłowość załatwiania wniosków.	18
3.2.5. Rozliczanie dofinansowywanych zadań.....	20
3.2.6. Nadzór nad realizacją zadań	21
3.2.7. Przygotowanie i realizacja zadań przez beneficjentów	21
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	25
4.1. Przygotowanie kontroli	25
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	26
5. ZAŁĄCZNIKI.....	29

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

Fundusz lub WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Wfośigw – wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

RN – Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Zarząd – Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Beneficjent – jednostka państwowa, samorządowa, stowarzyszenie, fundacja lub osoba fizyczna, której udzielono dotacji, pożyczki lub umorzono pożyczkę na realizację zadania z zakresu ochrony środowiska

BOŚ – Bank Ochrony Środowiska

WIOŚ – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

ustawa o NIK – ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)

Poś – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.)

Uofp z 2005 r. – ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

Uofp z 2009 r. – ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

ustawa Pzp – ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 769 ze zm.)

SIWZ – specyfikacja istotnych warunków zamówienia

Kc – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)

Prawo budowlane – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.)

zasady udzielania pomocy WFOŚiGW – zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania i rozliczania dotacji ustalone uchwałami RN nr 29/07 z dnia 28.06.2007 r. ze zmianami (uchwały nr 18/08 z dnia 18.04.2008 r. i nr 22/08 z dnia 17.05.2008 r.) i nr 43/09 z dnia 30.03.2009 r. ze zmianami (uchwały nr 111/09 z dnia 21.12.2009 r., nr 14/2010 z dnia 29.03.2010 r. i nr 54/2010 z dnia 10.09.2010 r.)

dofinansowanie lub współfinansowanie zadań – udzielenie dotacji, dopłat do odsetek kredytu bankowego, pożyczki oraz umorzenie części pożyczki udzielonej na realizację zadania proekologicznego

wypłaty Funduszu do zadań proekologicznych – wypłaty z tytułu udzielonych pożyczek oraz wydatki z tytułu udzielonych dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów

1.1 Temat kontroli

Finansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zadań związanych z ochroną środowiska na terenie województwa zachodniopomorskiego (P/11/165)

1.2 Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena prawidłowości i efektów wykorzystania środków *WFOŚiGW* na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie województwa zachodniopomorskiego, a w szczególności dokonanie oceny:

- wykorzystania środków *Funduszu* na współfinansowanie zadań proekologicznych,
- procedur gospodarowania środkami *Funduszu* na wsparcie zadań realizowanych przez *beneficjentów*,
- rozpatrywania wniosków i umów zawieranych z *beneficjentami*,
- rozliczeń finansowych i rzeczowych zadań,
- nadzoru *Funduszu* nad realizacją zadań i wywiązywania się *beneficjentów* z obowiązków umownych,
- przygotowania i realizacji przez *beneficjentów* zadań z udziałem środków *Funduszu*.

1.3 Uzasadnienie podjęcia kontroli

Kontrola podjęta została z inicjatywy własnej NIK, w ramach priorytetowego kierunku działań: *Państwo efektywnie zarządzające zasobami publicznymi*, w obszarze – *Gospodarowanie publicznymi środkami finansowymi*. Wcześniejsze kontrole NIK przeprowadzone w *wfośigw* w latach 2009–2010 wskazywały na nieprawidłowo-

ści m.in. w udzielaniu, wykorzystaniu oraz rozliczaniu dotacji i pożyczek¹⁾.

1.4 Organizacja kontroli

Badaniami kontrolnymi objęto gospodarowanie środkami przez *WFOŚiGW* i 8 podmiotów, z tego 4 samorządowych, 2 państwowych i 2 spoza sektora finansów publicznych w okresie do 1 stycznia 2008 r. do 15 lipca 2011 r.

Doboru jednostek do kontroli dokonano spośród *beneficjentów* realizujących zadania proekologiczne, którzy uzyskali najwyższe kwoty dofinansowania w danej grupie.

Wykaz skontrolowanych podmiotów zawarto w **załączniku nr 2** [str. 34].

Czynności kontrolne prowadzono od 16 marca 2011 r. do 15 lipca 2011 r. w *Funduszu* i 4 podmiotach samorządowych na podstawie art. 2 str. 2 *ustawy o NIK* pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, w 2 podmiotach państwowych na podstawie art. 2 str. 1 *ustawy o NIK* z uwzględnieniem kryterium legalności, celowości, gospodarności i rzetelności oraz w 2 podmiotach spoza sektora finansów publicznych na podstawie art. 2 str. 3 pkt 4 lub 5 *ustawy o NIK* pod względem legalności i gospodarności.

¹⁾ P/08/113 - „Funkcjonowanie Państwowego Monitoringu Środowiska” w latach 2006–2008 P/09/156 - „Gospodarowanie środkami publicznymi przez wybrane *wfośigw*” w latach 2007–2008 P/10/162 - „Przyznawanie dotacji i pożyczek na działania proekologiczne ze środków *wfośigw* w Poznaniu oraz prawidłowość ich wykorzystania” w latach 2008–2009

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności²⁾

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działalność *Funduszu* w latach 2008–2011 (I półrocze).

NIK pozytywnie ocenia m.in:

- przyznawanie dofinansowania *beneficjentom* przy zachowaniu procedury, kryteriów i zasad określonych w przepisach *Poś* i w *zasadach udzielania pomocy WFOŚiGW*,
- zawieranie umów z *beneficjentami* zabezpieczających interes *Funduszu* i wykorzystanie środków zgodnie z ich przeznaczeniem,
- rozliczanie *beneficjentów* w zakresie realizacji zadań i wywiązywania się z obowiązków umownych,
- uzyskiwanie przy udziale środków *Funduszu* zakładanych w umowach efektów rzeczowych i ekologicznych.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały głównie na:

- niepełnej realizacji planów finansowych, w tym wydatków i wypłat środ-

ków *Funduszu* na zadania proekologiczne,

- udzielaniu dotacji i pożyczek z naruszeniem warunków określonych przez *Fundusz*,
- zbyt długim okresie rozpatrywania wniosków o dofinansowanie oraz nieokreśleniu przez *Fundusz* terminów rozpatrywania wniosków,
- niepełnym wykorzystaniu uprawnień do kontroli *beneficjentów* realizujących zadania inwestycyjne.

Uwagi NIK dotyczyły również wysokiego poziomu środków finansowych angażowanych na lokatach bankowych, zamiast na realizację zadań proekologicznych. W latach 2009-2011 wzrósł udział lokat bankowych i spadła łączna wielkość środków wypłaconych na dofinansowanie zadań służących ochronie środowiska.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działalność *beneficjentów* związaną z dofinansowaniem uzyskanym z *Funduszu*.

NIK pozytywnie ocenia m.in.:

- przygotowanie i realizację zadań proekologicznych dofinansowanych dotacją lub pożyczką,
- wypełnianie warunków umów i osiągnięcie planowanych efektów rzeczowych i ekologicznych,
- terminowe rozliczenie z *Funduszem* zarówno pod względem finansowym, jak i rzeczowym.

Nieprawidłowości w działalności *beneficjentów* polegały głównie na :

- naruszaniu trybu lub zasad określonych w przepisach *ustawy Pzp* przy wyborze wykonawców dofinansowywanych zadań,

²⁾ W przedmiotowej kontroli Najwyższa Izba Kontroli stosowała czterostopniową skalę oceny ogólnej: **Pozytywna** – nie stwierdzon nieprawidłowości lub uchybień.

Pozytywna z uchybieniami – stwierdzone uchybienia miały charakter formalny i nie miały negatywnego wpływu na realizację dofinansowanego zadania lub działalność podmiotu.

Pozytywna z nieprawidłowościami – stwierdzone nieprawidłowości nie przekraczały założonego progu istotności i dotyczyły wypłaty mniej niż 5% badanego dofinansowania, wystąpiło nieuzasadnione opóźnienie przy rozpatrywaniu wniosków, realizacji zadania lub naruszenia procedur *ustawy Pzp*, które nie spowodowały negatywnych skutków rzeczowych i ekologicznych dla dofinansowanych zadań lub działalności podmiotu.

Negatywna – stwierdzone nieprawidłowości przekraczały próg istotności ze względu na wartość, charakter i kontekst oraz stanowiły nieprawidłowości które miały istotny wpływ na działalność kontrolowanego podmiotu lub dofinansowanych zadań.

- nieegzekwowaniu od wykonawców warunków realizacji umów.

Z 8 skontrolowanych *beneficjentów* 4 uzyskało ocenę pozytywną, 1 pozytywną z uchybieniami i 3 pozytywną z nieprawidłowościami, co przedstawia **załącznik nr 3**. [Str. 35]

2.2 Synteza wyników kontroli

2.2.1. *Fundusz* w kontrolowanym okresie, na podstawie umów zawartych z *beneficjentami*, dofinansował zadania proekologiczne w łącznej kwocie 267.494 tys. zł, dotyczące ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony powietrza i klimatu, ochrony ziemi i gospodarki odpadami oraz likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń.

Wykorzystanie środków finansowych na realizację zadań dofinansowanych przez *Fundusz* pozwoliło uzyskać zakładane w umowach efekty rzeczowe i ekologiczne, przy czym w zbyt małym stopniu wykorzystano posiadane środki finansowe na współfinansowanie zadań proekologicznych.

W badanym okresie do *Funduszu* wpłynęły wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 565.535 tys. zł, z tego do rozpatrzenia *Fundusz* zakwalifikował wnioski na kwotę 290.351 tys. zł i zawarł z *beneficjentami* 666 umów o łącznej wartości 227.333 tys. zł.

W latach 2008-2011 (I półrocze) *Fundusz* wypłacił *beneficjentom* na realizację zadań odpowiednio 75.867 tys. zł, 109.407 tys. zł, 62.849 tys. zł i 19.381 tys. zł, stanowiły one 33,9%, 46,5%, 30,7% i 10,6% łącznej wielkości środków jakimi dysponował w danym roku. Malejące od 2009 r. kwoty wypłat środków *Funduszu* (w tym wydatków) na zadania proekologiczne spowodowane były m. in. przesunięciem

terminów realizacji inwestycji proekologicznych przez *beneficjentów* współfinansowanych ze środków unijnych, na które *Fundusz* przyznał lub planował przyznać dofinansowanie oraz długotrwałość rozpatrywania wniosków.

Niewykorzystane środki finansowe *Fundusz* angażował na krótkoterminowych lokatach bankowych w kwotach 147.578 tys. zł w 2008 r., 125.821 tys. zł w 2009 r., 141.889 tys. zł w 2010 r. i 163.000 tys. zł w I półroczu 2011 r. Kierowanie niezaangażowanych środków przez *Fundusz* na lokaty w różnych bankach w celu uzyskania wyższych odsetek, Najwyższa Izba Kontroli uznaje za działanie gospodarne.

Stan majątku *Funduszu* na koniec I półr. 2011 r. wynosił 490.360 tys. zł i w porównaniu do 2008 r. wzrósł o 82.409 tys. zł (o 20,2 %). [Str. 13-16]

2.2.2. Niski był poziom wykonywania rocznych planów wypłat środków *Funduszu* na realizację zadań proekologicznych. Plany te w latach 2008–2011 były opracowywane przez *Zarząd* i zatwierdzane przez *RN*. Były one przygotowywane nierzetelnie i mimo wielokrotnych korekt (zmniejszających kwoty wypłat w trakcie roku) nie były wykonywane.

Plan wypłat na zadania proekologiczne *Fundusz* wykonał w 2008 r. w kwocie 75.867 tys. zł (62,0% planu pierwotnego), w 2009 r. – 109.407 tys. zł (70,7%), w 2010 r. – 62.849 tys. zł (44,5%) i w I półr. 2011 r. – 19.381 tys. zł (15,8%). [Str. 16-17]

2.2.3. Obowiązujące w *Funduszu* procedury i zasady gospodarowania³⁾ środkami przeznaczonymi na wsparcie zadań były zgodne z *Poś* i przepisami wykonawczymi.

Fundusz wywiązał się z ustawowego obowiązku opracowania rzetelnych dokumentów, niezbędnych do prowadzenia przejrzystej działalności statutowej.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły nieokreślenia przez *Fundusz* terminów rozpatrywania wniosków oraz niesporządzenia w 2010 r. i 2011 r. wykazów konkretnych przedsięwzięć do dofinansowania. Miało to wpływ na czas prowadzonych postępowań. [Str. 18]

2.2.4. Najwyższa Izba Kontroli jako legalne i rzetelne działanie ocenia rozpatrywanie przez *WFOŚiGW* wniosków i zawieranie umów z *beneficjentami*, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

W badanym okresie *Fundusz* rozpatrzył 1.151 wniosków, z tego do udzielenia dofinansowania zakwalifikował 843 wnioski.

Przy rozpatrywaniu wniosków i zawieraniu umów *WFOŚiGW* przestrzegał obowiązujących zasad i procedur. Nieprawidłowości dotyczyły:

- odmowy udzielenia wsparcia finansowego 6 *beneficjentom* (spełniającym warunki jej otrzymania) w łącznej kwocie 26.017,3 tys. zł,
- zawierania umów po upływie od 6 do 21 miesięcy od daty złożenia wniosku

(w 13, tj. 26,0% zbadanych spraw). [Str. 18-20]

2.2.5. *Fundusz*, zgodnie z postanowieniami zawartych umów, po sprawdzeniu wniosków o płatność przekazywał transze dotacji i pożyczek, a zakończone zadania rozliczał rzetelnie.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły kwestii formalnych, m.in. uruchomienia płatności rat dotacji lub pożyczek, pomimo braku akceptacji osób uprawnionych (w 8 przypadkach dotyczących 2 zbadanych umów) oraz niewyegzekwowania od 4 *beneficjentów* w terminie umownym potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego. [Str. 20-21]

2.2.6. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia nadzór sprawowany przez *Fundusz* nad realizacją zadań i wywiązywaniem się *beneficjentów* z obowiązków umownych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Nie były w pełnym zakresie wykorzystywane przez *Fundusz* możliwości (określone w umowach) przeprowadzania kontroli u *beneficjentów* realizujących dofinansowywane zadania proekologiczne.

W przypadku 6 umów (12,0% zbadanych) *Fundusz* nie przeprowadził kontroli zgodności realizacji zadań inwestycyjnych oraz prawidłowości udzielenia zamówienia publicznego, mimo zawartych w umowach sankcji w przypadku naruszenia jej warunków. [Str. 21]

2.2.7. Przygotowanie i realizacja dofinansowanych przez *Fundusz* zadań przez 8 skontrolowanych *beneficjentów* była legalna, a rozliczenia wykorzystanych środków, osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych były rzetelne.

Nieprawidłowości stwierdzono u 4 z 8 skontrolowanych *beneficjentów* i dotyczyły one głównie naruszenia przepisów usta-

³⁾ Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania i rozliczania dotacji ustalone uchwałami RN nr 29/07 z dnia 28.06.2007 r. ze zmianami (uchwały nr 18/08 z dnia 18.04.2008 r. i nr 22/08 z dnia 17.05.2008 r.) i nr 43/09 z dnia 30.03.2009 r. ze zmianami (uchwały nr 111/09 z dnia 21.12.2009 r., nr 14/2010 z dnia 29.03.2010 r. i nr 54/2010 z dnia 10.09.2010 r.).

wy Pzp przy wyborze wykonawców oraz realizacji dofinansowanych zadań. [Str. 22-25]

2.2.8. Rezultaty finansowe kontroli, na które składały się kwoty wypłacane *beneficjentom* z naruszeniem przepisów lub obowiązujących zasad gospodarki finansowej, wyniosły 278.333.130 zł. [Str. 43]

2.3 Uwagi końcowe i wnioski

W działalności *Funduszu* nie zaszły istotne zmiany, mimo wprowadzonych od 1 stycznia 2010 r. zmian przepisów *ustawy Poś* i przekształcenia *wfośigw* w fundusze samorządowe. Dokonane zmiany umożliwiały w większym stopniu kreowanie zasad i procedur oraz zapewniły środki finansowe samorządom jako wkład własny na zadania proekologiczne realizowane z udziałem środków unijnych. Ponadto *Fundusz* miał możliwość, w ramach obowiązujących przepisów, ustalania procedur związanych z przyznawaniem środków *beneficjentom* w celu ich uproszczenia i odbiurokratyzowania.

Niniejsza kontrola wykazała, że środki udostępniane *beneficjentom* mieściły się w katalogu przedsięwzięć proekologicznych określonym w art. 400 *ustawy Poś* oraz że osiągnęto efekty rzeczowe i ekologiczne określone w umowach.

Stwierdzone przypadki odmowy dofinansowania wnioskodawcom spełnia-

jących warunki oraz nieprzeprowadzania kontroli u niektórych *beneficjentów*, mogą wskazywać na możliwość zaistnienia korupcyjnych mechanizmów⁴⁾.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli istotnymi problemami związanymi z funkcjonowaniem *Funduszu*, jakie stwierdzono w tej i wcześniejszych kontrolach przeprowadzonych w innych *wfośigw* w latach 2009–2010 są:

- wysoki poziom środków będących w dyspozycji *wfośigw*, które nie są angażowane na zadania służące ochronie środowiska od 28 do 41 %,
- nieprzestrzeganie przez *beneficjentów* przepisów *ustawy Pzp*, które stwierdzono w 50% (kontrola P/11/165) i 60% (kontrola P/10/162) skontrolowanych podmiotów, przy braku wystarczającej kontroli ze strony *wfośigw*.

Sytuacja ta wymaga ze strony *wfośigw* podjęcia działań w celu usprawnienia procesu udzielania dofinansowania *beneficjentom*, poprzez skrócenie czasu od złożenia wniosku do podpisania umowy oraz zapewnienia wystarczającej kontroli realizacji umów przez *wfośigw*.

⁴⁾ Definicja mechanizmów korupcyjnych zawarta jest na str. 290 „Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2010 r.”

3.1 Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

3.1.1 Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady funkcjonowania *wfośigw*, w tym źródła finansowania i przeznaczenia środków są przepisy *ustawy Poś* w art. 400÷421, w których od 1 stycznia 2010 r. wprowadzono szereg istotnych zmian. Zmiany te wprowadziła *ustawa wprowadzająca*⁵⁾, na mocy której uchylone zostały przepisy zawarte w art. 405 do 410 oraz dodane przepisy art. 400a do 400r, w których uregulowano zagadnienia dotyczące zadań *wfośigw* i ich struktury organizacyjnej. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 400 str. 1 i 2 *Poś*, z dniem 1.01.2010 r. działające w sektorze finansów publicznych *NFOŚiGW* i *wfośigw* stały się odpowiednio państwową i samorządową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 *Uofp z 2009 r.*, które przejęły całość aktywów, pasywów, zadań i pracowników przekształconych funduszy celowych. Szczegółowy opis zmian uregulowań *ustawy Poś* zawiera **załącznik nr 1**. [Str. 31-33]

Stosownie do postanowień art. 411 str. 8 *Poś*, *Fundusz* może udzielać dotacji i pożyczek oraz przekazywać środki finansowe na podstawie umów cywilnoprawnych. Oprocentowane pożyczki mogą być częściowo umarzane, pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych efektów (art. 411 str. 3 *Poś*). Szczegółowe warunki

ki udzielania pomocy publicznej ze środków *Funduszu* na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, właściwy minister określił w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 405 str. 4 *Poś*.⁶⁾

Poś nie zawiera przepisów ograniczających krąg podmiotów uprawnionych do ubiegania się o pomoc finansową *Funduszu*. O pomoc taką mogą występować zarówno jednostki należące do sektora finansów publicznych, jak i organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, czy osoby fizyczne.

Zasady gospodarki finansowej *Funduszu* do 30.11.2010 r. regulowały przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej⁷⁾, wydanego na podstawie art. 417 ust.1 *Poś*, a od dnia 1.12.2010 r. regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej⁸⁾, wydanego na podstawie art. 400q str. 7 *Poś*. W przepisach ww. rozporządzeń zapisano m.in. zasady i terminy sporządzania rocznych planów finansowych, sprawozdań z ich realizacji oraz wymagane zapisy w umowach zawieranych przez *Fundusz* z państwowymi jednostkami budżetowymi.

⁵⁾ Ustawa z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo środowiska oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664).

⁶⁾ Zgodnie z art. 21 str. 3 ww. ustawy wprowadzającej z dnia 20 listopada 2009 r., przepisy wykonawcze wydane na podstawie uchylonego już art. 405 str. 4 ustawy *Poś* zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 400a str. 2 ustawy *Poś*, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2013 r.

⁷⁾ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej *NFOŚiGW* i *wfośigw* (Dz. U. Nr 230, poz. 1934).

⁸⁾ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej *NFOŚiGW* i *wfośigw* (Dz. U. 226, poz. 1479).

Zgodnie z art. 414 *Poś* (obowiązującym do dnia 31 grudnia 2009 r.) i art. 400h str. 4 *Poś*, do zadań rad nadzorczych, w całym okresie podlegającym kontroli należało w szczególności: ustalanie kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków *wfośigw*; uchwalanie projektów rocznych planów finansowych; ustalanie zasad udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek; zatwierdzanie wniosków zarządu o udzielenie pożyczek i dotacji, których wartość jednostkowa przekracza 0,5% przychodów uzyskanych przez *Fundusz* w roku poprzednim; składanie w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku kalendarzowego sprawozdań z działalności właściwemu zarządowi województwa i wojewodzie; zatwierdzanie na rok następny – do dnia 30 czerwca każdego roku – list przedsięwzięć priorytetowych *Funduszu*, po zasięgnięciu opinii *NFOŚiGW* w zakresie finansowania przedsięwzięć z udziałem środków niepodlegających zwrotowi pochodzących z Unii Europejskiej oraz uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie finansowania przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej na terenie regionu wodnego.

Do zadań zarządu *Funduszu*, zgodnie z art. 415 str. 5 *Poś* (obowiązującym do dnia 31 grudnia 2009 r.) i art. 400k str. 1 *Poś*, należy m.in.: opracowywanie projektów planów działalności; opracowywanie projektów rocznych planów finansowych; dokonywanie wyboru przedsięwzięć do finansowania ze środków *Funduszu*; zawieranie umów z beneficjentami, kontrola wykorzystania przyznanych pożyczek i dotacji, gospodarowanie środkami finansowymi;

opracowywanie analiz i ocen ekologicznej efektywności funkcjonowania funduszu i składanie radom nadzorczym sprawozdań z działalności.

Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych, mają obowiązek wybierać wykonawcę zadania zgodnie z przepisami *ustawy Pzp*, która określa zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej oraz kontrolę udzielania zamówień publicznych. W dziale II *ustawy Pzp* (art. 14–98) określone zostały zagadnienia związane z prowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W rozdziale 3 działu II (art. 39–81) określone zostały tryby udzielania zamówienia publicznego (przetarg nieograniczony, przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, negocjacje bez ogłoszenia, zamówienie z wolnej ręki, zapytanie o cenę i aukcja elektroniczna), w rozdziale 4 (art. 82–95) warunki wyboru wykonawcy, a w rozdziale 5 (art. 96–98) dokumentowanie postępowania. W dziale IV *ww. ustawy* (art. 139–151) zostały uregulowane kwestie związane z umowami w sprawach zamówień publicznych.

Beneficjenci korzystający ze wsparcia finansowego *wfośigw* i niezobowiązani do stosowania przepisów *ustawy Pzp*, mogą dokonać wyboru wykonawców zamówień na roboty budowlane, usługi i dostawy w formie przetargu pisemnego, zgodnie z przepisami art. 70¹ ÷ 72¹ *Kc*⁹⁾. Stosownie do przepisu art. 70¹ § 2 *Kc* w ogłoszeniu należy określić czas, miejsce, przedmiot oraz warunki przetargu albo wskazać sposób udostępnienia tych

⁹⁾ *Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.).*

warunków. Według art. 70³ § 1 Kc, oferta przestaje obowiązywać, gdy została wybrana inna oferta albo gdy przetarg został zamknięty bez wybrania którejkolwiek z ofert, chyba że w warunkach przetargu zastrzeżono inaczej. Organizator jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić na piśmie uczestników przetargu o jego wyniku albo o zamknięciu przetargu bez dokonania wyboru.

Wszyscy beneficjenci mają obowiązek stosowania się do przepisów *Prawa budowlanego*, które normuje działalność obejmującą m.in. sprawy projektowania i budowy obiektów budowlanych. Najważniejszymi dla zakresu tej kontroli było sprawdzenie, czy inwestor (beneficjent) należycie przygotował (art. 28-30, 34, 37) i realizował zadanie inwestycyjne z zakresu ochrony środowiska (art. 42, 44, 54-57), tj. m.in., czy uzyskał pozwolenie na budowę przed jej rozpoczęciem (art. 28) i czy uzyskał pozwolenie na użytkowanie po zakończeniu budowy (art. 54). Niewykonanie obowiązków ustawowych związanych m.in. z realizacją inwestycji zagrożone jest sankcjami karnymi określonymi w art. 90-94 *Prawa budowlanego*.

3.1.2 Uwarunkowania ekonomiczno-organizacyjne

Fundusz do 31.12.2009 r. działał w oparciu o statut nadany przez Ministra Środowiska w dniu 1 marca 2007 r., a od 1.01.2010 r. o statut nadany przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego¹⁰⁾ oraz akty prawne regulujące jego działalność¹¹⁾. W § 7 i 9

statutu określono, że organami Funduszu są RN oraz Zarząd, a obsługę organów Funduszu zapewnia Biuro w Szczecinie i Biuro w Koszalinie, zwane dalej „Biuro Szczecin” i „Biuro Koszalin”. Zgodnie z § 9 str. 2 statutu, strukturę organizacyjną, zasady funkcjonowania i organizacji wewnętrznej oraz zasady organizacji pracy określa Regulamin Organizacyjny Funduszu z dnia 8 kwietnia 2009 r., zwany dalej „Regulaminem WFOŚiGW”.

RN podejmowała uchwały ustalające zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji (zwane dalej „zasadami udzielania pomocy WFOŚiGW”). W okresie objętym kontrolą obowiązywały zasady udzielania pomocy WFOŚiGW zawarte w załącznikach do uchwał RN¹²⁾, które obowiązywały w okresach od 28.06.2007 r. do 20.04.2009 r., od 21.04.2009 r. do 31.12.2009 r. i od 1.01.2010 r., a wynikające z ww. zasad udzielania pomocy Funduszu warunki uzyskania dofinansowania powinny być podstawą do udzielania, rozpatrywania wniosków i zapisów w umowach zawieranych z beneficjentami.

Fundusz na dzień 1.01.2008 r. wykazywał aktywa w wysokości 367.944 tys. zł, w tym 206.483 tys. zł stanowiły należności z tytułu udzielonych pożyczek dla beneficjentów realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska. W trakcie 2008 r. aktywa wzrosły do kwoty 407.951 tys. zł, w 2009 r. do 235.857 tys. zł, a w 2010 r. według prognozy z września 2010 r. miały wzrosnąć do 456.704 tys. zł, w tym należności z tytułu udzielonych pożyczek do kwoty 386.222 tys.

¹⁰⁾ Załącznik do uchwały nr XXXV/419/10 z dnia 10 lutego 2010 r. dostępny na stronie internetowej Zachodniopomorskiego Urzędu Marszałkowskiego (www.um-zachodniopomorskie/prawo_miejscowe/uchwały_Sejmiku/2010).

¹¹⁾ Patrz poz. 1, 2 i 13÷21 załącznika nr „Wykazu aktów prawnych dotyczących kontrolowanej tematyki”.

¹²⁾ Zasady dostępne są na stronie internetowej WFOŚiGW (www.wfosgw.szczecin.pl).

Wyплаты *Funduszu* (dotacje, pożyczki i dopłaty do oprocentowania kredytów) na realizację zadań ekologicznych wyniosły 75.959 tys. zł w 2008 r., w tym 66,5% na ochronę i gospodarkę wodną, 11,5% na ochronę powietrza i klimatu, 7,2% na nadzwyczajne zagrożenia, 6,8% na ochronę ziemi i 2,3% na monitoring środowiska. W 2009 r. *Fundusz* wypłacił na ten cel kwotę 109.710 tys. zł, w tym 66,5% na ochronę wód i gospodarkę wodną, 17,8% na ochronę powietrza i klimatu, 6,4% na ochronę ziemi, 3,1% na nadzwyczajne zagrożenia i 1,4% na monitoring środowiska.

3.2 Istotne ustalenia kontroli

3.2.1 Wykorzystanie środków oraz uzyskane efekty

Na podstawie umów zawartych z *beneficjentami*, w kontrolowanym okresie, *Fundusz* dofinansował zadania związane z ochroną środowiska w łącznej kwocie 267.494 tys. zł (75.867 tys. zł w 2008 r., 109.407 tys. zł w 2009 r., 62.849 tys. zł w 2010 r. i 19.381 tys. zł w I półroczu 2011 r.), co stanowiło 86,3% ogółu wydatków (309.746 tys. zł). Szczegółowe kwoty wypłat środków w kontrolowanych latach, z podziałem na poszczególne rodzaje zadań proekologicznych przedstawia **załącznik nr 4** [str. 36].

W latach 2008, 2009, 2010 i I półroczu 2011 r. wypłaty środków *Funduszu* wyniosły odpowiednio z tytułu udzielonych *beneficjentom*:

- pożyczek 59.513 tys. zł, 93.358 tys. zł, 41.648 tys. zł i 13.855 tys. zł,
- dotacji 11.990 tys. zł, 11.775 tys. zł, 16.815 tys. zł i 2.664 tys. zł,

- dopłat do oprocentowania kredytów 280 tys. zł, 365 tys. zł, 1.465 tys. zł i 1.633 tys. zł,
- umorzeń pożyczek 4.084 tys. zł, 3.909 tys. zł, 2.921 tys. zł i 1.229 tys. zł, a stan lokat bankowych na koniec 2008 r. wynosił 147.578 tys. zł, 2009 r. – 125.821 tys. zł, 2010 r. – 141.889 tys. zł i I półrocza 2011 r. – 163.000 tys. zł. Stan lokat od 2009 r. systematycznie wzrastał, co spowodowane było malejącym zaangażowaniem środków *Funduszu* w realizację zadań proekologicznych.

Szczegółowe dane w zakresie udzielonych dotacji, pożyczek oraz ich umorzeń w kontrolowanych latach z podziałem na poszczególne rodzaje zadań proekologicznych przedstawia **załącznik nr 5**. [Str. 37]

Angażowanie przez *Fundusz* w realizację zadań proekologicznych od 2009 r. coraz mniejszych środków finansowych, Najwyższa Izba Kontroli, ocenia jako działanie naruszające zasadę gospodarności, gdyż do podstawowych zadań *Funduszu*, zgodnie z jego statutem, jest wspomaganie działań służących ochronie środowiska.

W latach 2008–2010 zwiększyły się wydatki na koszty działalności operacyjnej *Funduszu* z 7.761 tys. zł do 7.811 tys. zł (o 0,6%). Średniomiesięczne wydatki na płace z pochodnymi wzrosły z 455,8 tys. zł w 2008 r. do 476,7 tys. zł w I półroczu 2011 r. (o 4,6%) przy zwiększeniu zatrudnienia z 39 do 49 osób. Wzrost zatrudnienia był niezbędny do obsługi środków unijnych w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Dane odnośnie stanu i struktury zatrudnienia w *Funduszu* w kontrolowanych latach przedstawia **załącznik nr 6**. [Str. 38]

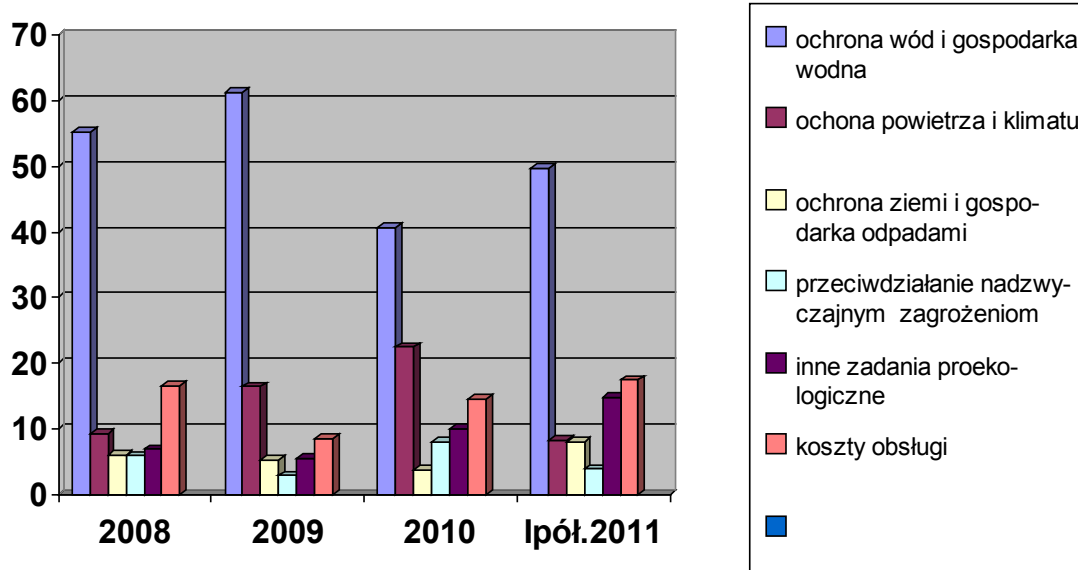
W strukturze dofinansowanych zadań proekologicznych najwyższy udział miały wypłaty środków na zadania z zakresu ochrony wód - 62,2% (166.260 tys. zł), ochrony powietrza i klimatu - 17,5% (46.825 tys. zł), ochrony ziemi i gospodar-

ki odpadami – 6,0% (15.958 tys. zł) oraz przeciwdziałające nadzwyczajnym zagrożeniom – 5,8% (15.613 tys. zł).

W poszczególnych latach struktura wydatków Funduszu¹³⁾ przedstawiała się następująco:

Wykres nr 1.

Struktura procentowa wypłat środków Funduszu na poszczególne dziedziny ochrony środowiska w kontrolowanych latach

W wyniku realizacji zadań z udziałem środków Funduszu w województwie uzyskano znaczące efekty rzeczowe i ekologiczne:

- W ramach zrealizowanych zadań dotyczących ochrony wód i gospodarki wodnej m.in. wybudowano 353 km sieci wodociągowych, 664 km kolektorów sanitarnych i 768 przepompowni (w tym 534 przydomowych); zwiększono przepustowość przebudowanych oczyszczalni ścieków o 2.154 m³/dobę; odbudowano 21 km wałów przeciwpowodziowych, zbiornik retencyjny o pojemności 1,25 tys. m³ oraz zabezpieczono 61 tys. ha grun-

tów przed powodzią. Uzyskano też efekty ekologiczne, tj. zredukowano zanieczyszczenia wprowadzane do wód i ziemi: BZT₅ o 1.346,62 g/rok, zawiesiny o 923,78 Mg/rok, azotu o 109,81 Mg/rok i fosfor o 14,46 Mg/rok.

- W ramach zakończonych zadań dotyczących ochrony atmosfery i klimatu m.in. przebudowano 155 źródeł energii, zlikwidowano 11 kotłowni, wybudowano 194 alternatywne źródła energii, 268 kolektorów sło-

¹³⁾ Sprawozdania z działalności WFOŚiGW za rok 2008, 2009, 2010 oraz zestawienie sporządzone w trakcie kontroli stanowiące załącznik nr 7.

necznych i wykonano termoizolację obiektów, przez co zaoszczędzono 11,6 tys. MW/rok. Uzyskano także efekty ekologiczne redukując zanieczyszczenia wprowadzane do atmosfery: CO₂ o 25.916,50 Mg/rok, pyły o 239,86 Mg/rok, CO o 186,76 Mg/rok, SO₂ o 118,28 Mg/rok i NO_x o 44,48 Mg/rok.

- W ramach wykonanych zadań dotyczących ochrony powierzchni ziemi m.in. zrehabilitowano 13,19 ha składowisk, zakupiono 421 pojemników selektywnej zbiórki i 14 samochodów specjalistycznych. Uzyskano efekt ekologiczny polegający na unieszkodliwieniu 56.464 ton odpadów komunalnych i 943 tony odpadów i wyrobów azbestowych; zagospodarowano 1.260 ton/rok odpadów drzewnych i 4.233 m³/rok odpadów pościekowych; odzyskano na surowce wtórne: 3.958 ton szkła, 2.357 ton tworzyw sztucznych i 4.573 tony makulatury.

Szczegółowe dane o uzyskanych efektach rzeczowych i ekologicznych w kontrolowanych latach przedstawiono w **załączniku nr 7**. [Str. 39-40]

Kontrole przeprowadzone u beneficjentów wykazały, że w przypadku badanych zadań uzyskano efekty rzeczowe i ekologiczne:

- Umowę nr 8/2009/OW-OT/P *Fundusz* udzielił Spółce MWiK Kołobrzeg pożyczki w kwocie 1.382,9 tys. zł na „Budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ul. Wylotowej i Zachodniej w Kołobrzegu”. Spółka wybudowała kanalizację grawitacyjną o łącznej długości 1,6 km, kanalizację tłoczną o długości 1,8 km, przepompownię ścieków oraz sieć wodociągową o długości 3,6 km. Osiągnięte zostały - wyższe od planowanych - efekty ekologiczne polegające na zaprzestaniu odprowadzania nieoczyszczanych ścieków do rzeki Parsęty o ładunku zanieczyszczeń: BZT5 79,13 Mg/rok (planowano 69,83 Mg/rok), zawiesina ogólna 45,45 Mg/rok (planowano 43,32 Mg/rok), azot ogólny 7,63 Mg/rok (planowano 4,39 Mg/rok) oraz fosfor ogólny 0,90 Mg/rok (planowano 0,65 Mg/rok).
- Umowę nr 6/07/OW-PO/P *Fundusz* udzielił Spółce RWiK Białogard w kwocie 13.207,6 tys. zł na „Zintegrowaną gospodarkę wodno-ściekową w dorzeczu Parsęty Rejon I Białogard”. Spółka wybudowała do końca 2010 r. m.in. 175 km grawitacyjnej i 313 km tłocznej kanalizacji sanitarnej, 207 szt. przepompowni ścieków o ilości, 2 oczyszczalnie ścieków, 350 km sieci wodociągowej, przebudowała i rozbudowała 45 i wybudowała 12 stacji uzdatniania wody. Potwierdzenie uzyskanego efektu ekologicznego zgodnie z umową beneficjent zobowiązany jest przedłożyć do 31.12.2015 r.
- Umowę nr 10/07/OZ-RC/P *Fundusz* udzielił Spółce PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra pożyczkę w kwocie 4.000,0 tys. zł na „Budowę składowiska odpadów w Elektrowni Dolna Odra”. Spółka wybudowała składowisko odpadów i osiągnęła zakładany w umowie efekt ekologiczny polegający na odzyskaniu i zagospodarowaniu w pierwszym roku eksploatacji ponad 200 tys. ton popiołu-żuźła.

- Umową nr 8/08/OW – PO/P *Fundusz* udzielił Gminie Miejskiej Szczecinek pożyczki w kwocie 1.188 tys. zł na „Rozbudowę i przebudowę kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi (separatory i osadniki) w Szczecinku” Miasto zrealizowało zadanie w pełnym zakresie rzeczowym i zmniejszyło ilość zanieczyszczeń wprowadzanych do wód jeziora Trzesiecko: zawiesiny ogólnej o 165 mg/dm³ oraz substancji ropopochodnych z 0,04 mg/dm³.
- Umową nr 18/09/OW-KW/P *Fundusz* udzielił Gminie Mieszkowice pożyczki w kwocie 1.220 tys. zł na „Budowę kanalizacji sanitarnej w Czelinie i rurociągu przesyłowego Czelin – Kłósów”. Gmina zrealizowała zadanie w pełnym zakresie rzeczowym i osiągnęła planowany efekt ekologiczny w postaci redukcji ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód: BZT₅ 5,80 Mg O₂/rok, zawiesiny ogólnej 6,214 Mg/rok, azotu ogólnego 1,104 MgN/rok oraz fosforu ogólnego 0,172 MgP/rok.
- Umową Nr 22/2008/OA-PO/P *Fundusz* udzielił Spółdzielni Chemicznej „Znicz” w Białogardzie pożyczkę w kwocie 162 tys. zł na „Przebudowę technologii produkcji w Chemicznej Spółdzielni „Znicz” w Białogardzie”. Wykonanie zadania w planowanym zakresie rzeczowym dało w efekcie zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery: SO₂ o 2,14Mg/rok, CO₂ o 264,72 Mg/rok, NO_x o 0,20Mg/rok i pyłów o 7,12Mg/rok.
- Umową nr 42/2008/OA-PE/D *Fundusz* udzielił Zakładowi Opieki Zdrowotnej MSWiA w Koszalinie dotacji w kwocie 541.088 zł na termoizolację obiektów. ZOZ po wykonaniu zadania po 8 mie-

siącach uzyskał efekt ekologiczny polegający na redukcji SO₂ o 2,22 Mg/rok, CO₂ o 314,99 Mg/rok, NO_x o 0,68 Mg/rok i pyłów o 0,61 Mg/rok.

- Umową nr 90/09/OZ-PO/D *Fundusz* udzielił Komendzie Wojewódzkiej Policji w Szczecinie dotacji w kwocie 182,0 tys. zł na zadanie „Patrolowanie i edukacja na czterech kółkach”. W wyniku realizacji zadania zakupiono 6 quadów wraz z przyczepami do patrolowania terenów pasa nadmorskiego, celem wzmocnienia działań zmierzających do utrzymania „równowagi ekologicznej”, a także ulotki do upowszechniania przez policjantów wartości proekologicznych.

3.2.2 Realizacja planu wydatków i wypłat

RN uchwałała plany finansowe w brzmieniu przygotowanym i przedstawionym przez Zarząd projektach. Plany te, na wniosek Zarządu, były zmieniane przez RN – 3 razy plan 2008 r., 1 raz plan 2009 r., 3 razy plan 2010 r. i 1 raz plan 2011 r. W efekcie zmian planu wydatków (nie obejmującego wypłat z tytułu umów pożyczek z *beneficjentami*) m.in. zmniejszono planowane wydatki na 2008 r. o 62,8% (o 69.100 tys. zł), na 2009 r. o 53,9% (o 51.030 tys. zł) i w 2011 r. o 1,4% (o 680 tys. zł).

Fundusz wykonał plan wydatków ustalanych przez RN w 2008 r. w kwocie 32.44 tys. zł (29,1% planu pierwotnego i 78,4% planu po zmianach), w 2009 r. – 27.207 tys. zł (28,7% i 62,4%), w 2010 r. – 32.903 tys. zł (71,5% i 71,5%) i w I półr. 2011 r. – 10.114 tys. zł (22,6% i 22,1%). Planowane przychody *Fundusz* wykonał w 2008 r. w kwocie 71.691 tys. zł (56,0% pla-

nu pierwotnego), w 2009 r. – 64.728 tys. zł (61,7%), w 2010 r. – 56.243 tys. zł (101,0%) i w I półroczu 2011 r. – 29.835 tys. zł (57,9%).

Przyczynami tego było przede wszystkim nierzetelne planowanie, a dalszej kolejności rezygnacje *beneficjentów* z przyznanego dofinansowania i przełożenie w czasie wypłat dofinansowania, w związku z przesunięciem terminu realizacji dofinansowywanych zadań.

Fundusz dysponował środkami, które mógł przeznaczyć na realizację zadań proekologicznych (poniesione wydatki + wartość lokat na koniec okresu) w kwocie 223.445 tys. zł w 2008 r., 235.228 tys. zł w 2009 r., 204.738 tys. zł w 2010 r. i 182.381 tys. zł w I półroczu 2011 r. Na zadania proekologicznie *WFOŚiGW* wykorzystał w poszczególnych okresach odpowiednio 33,9%, 46,5%, 30,7% i 10,6% środków będących w jego dyspozycji.

Przyczynami tego stanu były m.in. długotrwałość rozpatrywania wniosków przy nieokreśleniu maksymalnego terminu ich załatwienia (często powyżej 6 miesięcy), odmowy przyznania dofinansowania *beneficjentom* spełniającym warunki oraz rezygnacja wnioskodawców z dofinansowania przed podpisaniem umowy.

Fundusz w kontrolowanym okresie odmówił dofinansowania 6 wnioskodawcom spełniającym kryteria w łącznej kwocie 26.017,4 tys. zł, pomimo posiadania środków.

Natomiast 39 wnioskodawców - przed podpisaniem umowy - zrezygnowało z dofinansowania na kwotę 38.623,3 tys. zł, z tego 4 wnioskodawców w 2008 r. (5.071,9 tys. zł), w 9 w 2009 r. (4.149,1 tys. zł), 20 w 2010 r. (11.979,3 tys. zł) i 6 w I półroczu 2011 r. (17.423,0 tys. zł). Rezygnacja wnioskodawców najczęściej następowa-

ła z powodu odstąpienia lub odłożenia w czasie realizacji zadania proekologicznego ze względu na brak środków własnych na ich realizację.

Fundusz obok biernego reagowania na zgłaszane potrzeby przez potencjalnych *beneficjentów*, powinien prowadzić bardziej aktywną politykę proekologiczną, szczególnie w świetle istniejących niezaspokojonych potrzeb na inwestycje służące ochronie środowiska na terenie województwa i kraju.

Wartość majątku *WFOŚiGW* na koniec 2008 r. wynosiła 407.951 tys. zł, 2009 r. – 446.234 tys. zł, 2010 r. – 470.318 tys. zł i I półrocza 2011 r. – 490.360 tys. zł.

Poziom należności z tytułu udzielonych pożyczek w kontrolowanym okresie nie osiągnął zaplanowanych kwot. Należności te wyniosły na koniec 2008 r. - 235.857 tys. zł (73,6% planu), 2009 r. - 293.920 tys. zł (80,9%), 2010 r. - 302.968 tys. zł (77,4%) i I półr. 2011 r. - 302.945 tys. zł (75,0%), co wynikało m.in. z malejących od 2009 r. wydatków z tytułu zawartych umów pożyczek.

W latach 2008-2010 i I półroczu 2011 r. udział należności z tytułu udzielonych pożyczek w majątku *Funduszu* na koniec badanych okresów wyniósł odpowiednio 57,8%, 65,7 %, 64,4% i 61,8%, a udział środków pieniężnych zaangażowanych na lokatach bankowych odpowiednio 36,2%, 28,2%, 30,2% i 33,2%.

Szczegółowe dane dotyczące przychodów i wydatków *Funduszu* oraz stanu majątku na koniec kontrolowanych okresów przedstawia **załącznik nr 8**. [Str. 41]

3.2.3 Zasady gospodarowania środkami

Fundusz wywiązywał się z obowiązku określonego w *ustawie Poś* opracowania

i przyjęcia przez RN strategii działania, planów działalności, list przedsięwzięć priorytetowych, kryteriów wyboru przedsięwzięć do dofinansowania oraz zasad udzielania pomocy.

Dokumenty te opracowywano terminowo i w wymaganej szczegółowości, za wyjątkiem list przedsięwzięć priorytetowych na lata 2010 i 2011, w których nie zamieszczono wykazów konkretnych przedsięwzięć przewidzianych do dofinansowania.

Zadania określone w skontrolowanych umowach pożyczek (30 na kwotę 88.667,0 tys. zł), dotacji (20 na kwotę 11.341,6 tys. zł) i umorzeń (20 na kwotę 7.252,3 tys. zł) były zgodne z katalogiem zadań określonym w *ustawie Poś* oraz kryteriami i listami przedsięwzięć priorytetowych.

3.2.4 Prawidłowość załatwiania wniosków

W badanym okresie do *Funduszu* wpłynęło 1.151 wniosków na łączną kwotę 565.535 tys. zł, z tego 741 o dotację (115.953 tys. zł), 283 o pożyczkę (444.400 tys. zł) i 139 o umorzenie części pożyczki (16.073 tys. zł). *Fundusz* zakwalifikował do dofinansowania 843 wnioski na kwotę 290.351 tys. zł (51,3%), z tego 548 wniosków o dotację (107.743 tys. zł), 181 o pożyczkę (170.616 tys. zł) i 113 o umorzenie (12.249 tys. zł) oraz zawarł 666 umów z beneficjentami na kwotę 227.333 tys. zł. Szczegółowe dane dotyczące wniosków oraz zawartych umów w kontrolowanych latach przedstawia **załącznik nr 9**. [Str. 42]

Składane do *Funduszu* wnioski o dofinansowanie były prawidłowo ewidencjonowane i rozpatrywane według obowiązującej procedury.

Badania umów dotacji i pożyczek wykazały, że w 13 spośród 50 badanych przypadków¹⁴⁾ (26%) umowy dotacji i pożyczki zostały podpisane po 6 miesiącach od dnia złożenia wniosku przez *beneficjenta*, z tego 7 od 6 do 8 miesięcy, 3 od 8 do 9 miesięcy, 5 od 8 do 9 miesięcy i 1 po 21 miesiącach. Przykładowo:

- Spółka PGE GiEK S.A. Oddział ZEDO złożyła kompletny wniosek 25.10.2006 r. o udzielenie pożyczki w kwocie 20.000 tys. zł na „Budowę kotła parowego wytwarzającego energię biomasy w elektrowni Szczecin” i spełniała warunki udzielenia dofinansowania. Zarząd odmówił udzielenia dofinansowania ze względu na „zbyt duże obciążenie finansowe” i po długotrwałej korespondencji w dniu 30.08.2007 r. skierował wniosek na posiedzenie RN, która 3.12.2007 r. podjęła uchwałę o przyznaniu dofinansowania we wnioskowanej kwocie. Umowę pożyczki nr 6/08/OW-KW/P podpisano 30.07.2008 r., tj. po 21 miesiącach od złożenia wniosku.
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Koszalinie złożyło kompletny wniosek w dniu 9.09.2009 r. o udzielenie pożyczki w kwocie 2.600 tys. zł na „Rozbudowę i modernizację Zakładu Odzysku Odpadów w Sianowie – etap IV- budowa stanowiska rozdziału mechanicznego odpadów zmieszanych i systemu kontrolowanego nawadniania odpadów” i spełniała warunki udzielenia dofinansowania. Zarząd w dniu 13.04.2010 r. podjął

¹⁴⁾ Metodą doboru celowego do badań wybrano 30 umów pożyczek najwyższych kwotowo o łącznej wartości 88.667,0 tys. zł oraz 20 umów dotacji o łącznej wartości 11.341,6 tys. zł, z tego po 5 najwyższych kwotowo i 5 o wartości poniżej 500 tys. zł z lat 2008–2010.

decyzję o skierowaniu wniosku na posiedzenie RN, która 26.04.2010 r. podjęła uchwałę o przyznaniu dofinansowania w wnioskowanej kwocie. Umowę pożyczki nr 7/2010/OZ-UK/P podpisano 14.06.2010 r., tj. po 9 miesiącach od złożenia wniosku.

- Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego złożył w dniu 20.06.2009 r. kompletny wniosek o udzielenie dotacji w kwocie 1.243,1 tys. zł na „*Ekofizjografię Województwa Zachodniopomorskiego*” i spełniało warunki dofinansowania. Zarząd w dniu 23.07.2008 r. podjął decyzję o skierowaniu wniosku na posiedzenie RN, która w dniu 2.08.2008 r. podjęła uchwałę o przyznaniu dofinansowania w wnioskowanej kwocie. Umowę dotacji nr 8/09/OP-DO/D podpisano 6.03.2009 r., tj. po 8 miesiącach od złożenia wniosku.
- Spółka PGE GiEK S.A. Oddział ZEDO złożyła w dniu 18.12.2008 r. kompletny wniosek o udzielenie pożyczki w kwocie 8.219,7 tys. zł na „*Instalację do samodzielnego podawania biomasy z (...) na kotle nr 5 w Elektrowni Dolna Odra*” i spełniała warunki udzielenia dofinansowania. Zarząd skierował wniosek w dniu 30.04.2009 r. na posiedzenie RN, która 11.05.2009 r. podjęła uchwałę o przyznaniu dofinansowania we wnioskowanej kwocie. Umowę pożyczki nr 15/09/OA-MO/P podpisało 10.08.2009 r., tj. po 7 miesiącach od złożenia wniosku.
- Szpital Wojewódzki im. M. Kopernika w Koszalinie złożył w dniu 27.05.2009 r. i uzupełnił 2.09.2009 r. wniosek o udzielenie dotacji w kwocie 719,9 tys. zł na „*Budowę instalacji kolektorów sło-*

necznych w Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie” oraz spełniał warunki udzielania dofinansowania. Zarząd podjął w dniu 12.11.2009 r. decyzję o skierowaniu wniosku na posiedzenie RN, która w dniu 25.11.2009 r. podjęła uchwałę o przyznaniu dofinansowania w wnioskowanej kwocie. Umowę dotacji nr 78/10/OA-ME/D podpisało 12.01.2010 r., tj. po 7 miesiącach od złożenia wniosku.

Na 93 negatywnie rozpatrzone wnioski Fundusz w 6 przypadkach odmówił dofinansowania zadań związanych z ochroną środowiska na kwotę 26.017,3 tys. zł, mimo iż wnioskodawcy spełniali warunki. Odmowę Fundusz uzasadnił w pismach do wnioskodawców brakiem środków finansowych, mimo że posiadał środki na krótkoterminowych lokatach bankowych. Według wyjaśnień Prezesa Funduszu odmówiono dofinansowania, gdyż blokowano środki na wykonanie planowanych zadań proekologicznych przez beneficjentów samorządowych z udziałem środków unijnych, których realizacja przesunęła się w czasie. Działanie takie naruszało zasadę równoprawnego traktowania podmiotów ubiegających się i spełniających kryteria udzielenia dofinansowania, co było niezgodne z przepisami art. 411 str. 8 ustawy Poś i § 3 *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW*.

Zjawisko niejednokrotnego traktowania podmiotów ubiegających się o dofinansowanie może być potencjalnym źródłem korupcyjnego mechanizmu.

Badając 70 umów przyznających beneficjentom dofinansowanie (20 dotacji, 30 pożyczek i 20 umorzeń o najwyższych kwotach) stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- umową nr 8/09/OP-DO/D z dnia 6.03.2009 r. udzielono dotacji Województwu Zachodniopomorskiemu w kwocie 1.243.120 zł, przekraczając tym samym o 331.045 zł próg 50% kosztów rzeczywistych zadania (1.824.150 zł), wbrew postanowieniom § 19 str. 1 *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW*¹⁵⁾,
- w postanowieniach umowy nr 1/2010/OA-ME/D z dnia 12.01.2010 r. (kwota dotacji 590,1 tys. zł) nieokreślono planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego, który powinien stanowić element umowy, stosownie do § 27 str. 1 pkt 2 *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW*¹⁶⁾, co świadczy o braku staranności i rzetelności przy określaniu warunków umowy przez Fundusz,
- pomimo niewykonania przez beneficjenta zadania¹⁷⁾ w umownym terminie¹⁸⁾, Fundusz umorzył 30% pożyczki (kwota umorzenia 1.264.437,30 zł) udzielonej na podstawie umowy nr 2/96/OW-OT/P z dnia 10.04.1996 r., co było niezgodne z przepisem art. 411 str. 1 *ustawy Poś i zasadami udzielania pomocy WFOŚiGW* obowiązującymi na dzień podpisania umowy,
- wbrew postanowieniom pkt II str. 9 instrukcji obiegu dokumentów,

11 wnioskodawcom w formie pisemnej nie udzielono informacji o podjętej decyzji o przyznaniu dotacji lub pożyczki (umowy na łączną kwotę 12.914,4 tys. zł).

3.2.5 Rozliczanie dofinansowywanych zadań

Fundusz przekazywał transze dotacji i pożyczek na realizację zadań w terminach umownych i we wnioskowanych kwotach. Wnioski beneficjentów o uruchamianie transz dofinansowania były sprawdzane przez pracowników Funduszu i analizowane w oparciu o dołączone dokumenty.

Zakończone przez beneficjentów zadania, stosownie do postanowień umownych i *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW*, były rozliczane rzeczowo i finansowo na podstawie przedłożonych dokumentów, tj. m.in. protokołów odbioru robót, wyników badań, pozwoleń na użytkowanie, protokołów prób szczelności, protokołów przekazania do eksploatacji, pozwoleń wodno-prawnych, protokołów rozruchu, dokumentacji fotograficznej, sprawozdań z efektu na określone lata, zawiadomień organów budowlanych oraz dokumentów przyjęcia środków trwałych na stan i listy uczestników szkoleń.

Na pozytywną ocenę w ww. zakresie nie miały istotnego wpływu opisane poniżej nieprawidłowości.

Fundusz, wbrew zapisom § 4 str. 1 pkt 3 zawartej umowy dotacji nr 65/08/OW-PO/ z dnia 14.10.2008 r., nie zażądał zwrotu udzielonej dotacji w kwocie 220 tys. zł na rewitalizację jeziora Głębokiego mimo, że beneficjent nie wywiązał się z obowiązku i nie przedłożył dokumentów potwierdzających uzyskanie efektu ekologicznego, a umowny termin upłynął

¹⁵⁾ Ustalonych uchwałą nr 92/04 Rady Nadzorczej Funduszu z dnia 16 grudnia 2004 r. (ze zm.).

¹⁶⁾ Stanowiących załącznik do uchwały Rady Nadzorczej Funduszu nr 43/09 z dnia 30 marca 2009 r. (ze zm.).

¹⁷⁾ Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami w umowie termin określono na 31 grudnia 1997 r., zadanie faktycznie zrealizowano w dniu 31 grudnia 1998 r. stanowiących załącznik do uchwały Rady Nadzorczej Funduszu nr 43/09 z dnia 30 marca 2009 r. (ze zm.).

¹⁸⁾ W umowie termin określono na 31 grudnia 1997 r., zadanie faktycznie zrealizowano w dniu 31 grudnia 1998 r. stanowiących załącznik do uchwały Rady Nadzorczej Funduszu nr 43/09 z dnia 30 marca 2009 r. (ze zm.).

28.02.2010 r. *Fundusz* w wyjaśnieniach podał, że przyczyną niewyegzekwowania od Miasta Szczecina ww. potwierdzenia uzyskanego efektu ekologicznego było to, że uzyskanie założonego w umowie efektu ekologicznego (po dokonanych zabiegach) było możliwe w okresie dłuższym od założonego w umowie. W ocenie NIK, świadczy o to nierzetelnym określeniu terminu uzyskania efektu ekologicznego w umowie.

W przypadku 3 umów (4/09/OW-PO/P z 23 lutego 2009 r., 9/10/OW-KW/P z 4 października 2010 r., 42/2008/OA-PE/D z 15 grudnia 2008 r.), *Fundusz* wyegzekwował od *beneficjentów* dowody osiągnięcia zakładanych efektów rzeczowych i ekologicznych po terminach umownych.

Wbrew dyspozycji pkt 6 cz. III B instrukcji obiegu dokumentów, na 8 zapotrzebowaniach (dotyczących 2 z 50 badanych umów) stanowiących podstawę do uruchomienia środków finansowych brak było akceptacji Prezesa Zarządu *Funduszu* lub jego zastępcy, a na 4 głównego księgowego.

3.2.6 Nadzór nad realizacją zadań

Fundusz nie w pełni wykorzystywał prawo do kontroli dofinansowanych zadań, co było niezgodne z dyspozycją pkt III ust. 3.1 wytycznych do przeprowadzania kontroli¹⁹⁾. Pracownicy *Funduszu* na etapie realizacji zadań, nie sprawdzili poprzez kontrolę w terenie stanu zaawansowania i wypełniania postanowień umownych:

- 3 zadań z 20 badanych, na które udzielono dotacji w kwocie 1.584 tys. zł

(2 na odbudowę wałów przeciwpowodziowych i 1 na termoizolację obiektów),

- 3 zadań z 30 badanych, na które udzielono pożyczek w kwocie 5.488 tys. zł (2 na budowę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej oraz 1 na wymianę kotła ciepłego opalanego biomasą).

Prezes *Funduszu* jako powód nie wykonywania kontroli realizacji zadań w ww. przypadkach podał, że *beneficjenci* realizujący zadania byli wiarygodni. Naruszało to zasady udzielania pomocy WFOŚiGW, w tym zasadę równoprawnego traktowania podmiotów realizujących zadania proekologiczne z udziałem środków *Funduszu*. Ponadto nieprzeprowadzanie kontroli realizacji warunków umowy u niektórych *beneficjentów* może wskazywać na występowanie mechanizmów korupcyjnych.

Fundusz nie prowadził kontroli w zakresie spełnienia obowiązku wyłaniania wykonawców zadań zgodnie z regułami udzielania zamówień publicznych, pomimo że umowy pożyczek przewidywały sankcję za niewykonanie tego obowiązku (możliwość rozwiązania umowy). Tymczasem z 8 skontrolowanych przez NIK *beneficjentów*, 4 naruszyło przepisy ustawy Pzp przy wyborze wykonawców, udzielaniu lub realizacji zamówień publicznych, co opisano w pkt. 3.2.7. niniejszej informacji.

3.2.7 Przygotowanie i realizacja zadań przez beneficjentów

Najwyższa Izba Kontroli objęła kontrolą 8 *beneficjentów*, w ramach której sprawdzono przygotowanie, realizację i rozliczenie dofinansowanych zadań oraz wybór wykonawców.

¹⁹⁾ Stanowiących załącznik do uchwały nr 1/2004 Zarządu *Funduszu* z dnia 23 stycznia 2004 r.

Kontrole 4 *beneficjentów*,²⁰⁾ którym *Fundusz* udzielił pożyczek i dotacji w łącznej kwocie 38.405 tys. zł wykazały prawidłowe i terminowe wywiązanie się z umów. Wybór wykonawców dokonany został z zachowaniem przepisów *ustawy Pzp*. Dofinansowane zadania zostały zrealizowane w terminach umownych w pełnym zakresie rzeczowym. Zadania zostały też rozliczone pod względem rzeczowym i finansowym, a *beneficjenci* przedłożyli dowody osiągnięcia efektów ekologicznych.

Kontrole 4 pozostałych *beneficjentów*, którym *Fundusz* udzielił pożyczek i dotacji w łącznej kwocie 19.946,5 tys. zł stwierdziły nieprawidłowości dotyczące m.in. naruszenia przepisów *ustawy Pzp*, które polegały na:

a) Kontrola PGE GiEK S.A. Oddział ZEDO wykazała, że w latach 2007–2009 *beneficjent* zawarł z *Funduszem* 3 umowy pożyczki na łączną kwotę 17.219,7 tys. zł²¹⁾.

Badania dotyczące tych zadań wykazały, że przystąpienie do ich realizacji zostało poprzedzone uzyskaniem pozwoleń na budowę i wykonano je w pełnym zakresie oraz w terminach określonych w umowach. Środki finansowe

wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem i rzetelnie rozliczono. *Beneficjent* w terminach umownych i w wymaganej wysokości spłacał raty pożyczek i odsetki, a pożyczkę nr 10/07/OZ-RC/P spłacił całkowicie w kwietniu 2011 r. Do czasu zakończenia kontroli złożył sprawozdanie z uzyskania efektu ekologicznego (odzyskanie i zagospodarowanie ponad 200 tys. ton popiołu-żużla).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły udzielenia zamówienia pn. „Budowa kotła parowego wytwarzającego energię z biomasy w Elektrowni Szczecin” o wartości 275.400 tys. zł w trybie negocjacji z zachowaniem konkurencji naruszając przepisy *ustawy Pzp*. Nieprawidłowości polegały głównie na tym, że *beneficjent*:

- nie wykluczył jedyne go oferenta i nie unieważnił postępowania przetargowego, pomimo że oferent nie złożył wadium spełniającego warunki określone w *SIWZ* do upływu terminu składania ofert oraz udzielił zamówienia naruszając tym przepisy art. 24 str. 2 pkt 2 i art. 93 str. 1 pkt 1 *ustawy Pzp*,
- podpisał umowę w dniu 29 kwietnia 2009 r. z wykonawcą, który nie spełnił wymogu określonego w pkt 14.1 *SIWZ* nie wnosząc zabezpieczenia należytego wykonania umowy przed jej podpisaniem. Zabezpieczenie to wniósł dopiero 6 maja 2009 r.

Nieprawidłowości ww. wynikały – wg wyjaśnień *beneficjenta* – m. in. z błędnej interpretacji przepisów *ustawy Pzp*.

b) Kontrola Chemicznej Spółdzielni „Znicz” w Białogardzie (umowa nr 22/2008/OA-PO/P) wykazała, że zadania

²⁰⁾ Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Kołobrzegu - umowy nr 7/07/OW-PO/P 8/2009/OW-OT/P i 23/2010/OW-PD, Rejonowe Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Białogardzie - umowy nr 6/07/OW-PO/P, 15/2009/OW-PO/P i 29/2010/OW-PO/D; Urząd Miejski w Szczecinku - umowy nr 8/08/OW-PO/P, 11/08/OP-PO/P, 7/2008/OW-PO-1z/D i 6/10/Na-PR/D oraz Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Koszalinie - umowa nr 42/2008/OA-PE/D.

²¹⁾ 4.000,0 tys. zł - „Budowę składowiska odpadów w Elektrowni Dolna Odra” umowa nr 10/07/OZ-RC/P; 5.000,0 tys. zł - „Budowę kotła parowego wytwarzającego energię z biomasy w Elektrowni Szczecin” umowa nr 6/08/OW-KW/P i 8.219,7 tys. zł - „Budowę instalacji do spalania biomasy kotła nr 5 w Elektrowni Dolna Odra” umowa 15/09/OA-MO/P.

nie, na które *Fundusz* udzielił pożyczki w kwocie 162,0 tys. zł. „Modernizacja technologii produkcji w Chemicznej Spółdzielni „Znicz” w Białogardzie” zostało prawidłowo i terminowo zrealizowane, a pożyczka spłacona przed terminem.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zastosowania niewłaściwego trybu udzielenia zamówienia, które *beneficjent* udzielił w trybie „z wolnej ręki”, podczas gdy nie były spełnione warunki dla zastosowania tego trybu, określone w art. 67 str. 1 ustawy *Pzp*.

Według złożonych wyjaśnień, nieprawidłowość ta spowodowana była obawą, że przy procedurze przetargu nieograniczonego wykonawca nie zrealizuje zadania przed rozpoczęciem sezonu grzewczego.

- c) Kontrola w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Szczecinie, obejmująca 3 zadania²²⁾, na realizację których *Fundusz* przyznał dotacje w łącznej kwocie 1.441,3 tys. zł, wykazała m.in., że 2 zadania polegające na zakupie sprzętu kontrolno-pomiarowego oraz edukacji i patrolowaniu, dofinansowane dotacją *Funduszu* w kwocie 253,8 tys. zł zrealizowano terminowo oraz uzyskano planowane efekty rzeczowe i ekologiczne. Jako działanie nierzetelne *beneficjenta*, NIK uznaje przedłożenie rozliczenia kosztu całkowitego zadania 29

dni po terminie określonym w § 2 str. 5 umowy nr 90/09/OZ-PO/D.

Zadanie związane z przygotowaniem dokumentacji termoizolacji obiektów służbowych, na które *Fundusz* przyznał dotację w kwocie 1.123,5 tys. zł, nie zrealizowano w umownym terminie i *Komenda* wystąpiła do *Funduszu* o aneksowanie umowy.

Przy wyborze wykonawców ww. 3 zadań stosowano przepisy ustawy *Pzp*, a treść zawartych umów zgodna była z postanowieniami *SIWZ*. Stwierdzono natomiast nieprawidłowości i uchybienia w przypadku 2 postępowań przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego:

- do dokumentacji nie dołączono oświadczeń niektórych osób biorących udział w postępowaniu, o których mowa w art. 17 str. 2 ustawy o *Pzp* oraz dokumentu ustalającego wartości zamówienia, naruszając tym obowiązującą procedurę wewnętrzną,
- w protokołach z przebiegu postępowań nie wypełniono pozycji dotyczącej podstaw ustalenia wartości zamówienia, naruszając tym przepisy § 2 str. 1 pkt 2 rozporządzenia²³⁾.

Nieprawidłowości związane z dokumentowaniem postępowań wynikały z nieprzestrzeganiem obowiązujących procedur przez pracowników jednostki.

²²⁾ 1.123,5 tys. zł - „Termomodernizacja obiektów służbowych KWP w Szczecinie – etap I audyt i dokumentacja projektowa” umowa nr 25/S/10/OA-EO/D; 71,8 tys. zł - „Zakup specjalistycznego sprzętu kontrolno-pomiarowego przeznaczonego do badania zawartości spalin silników samochodowych oraz hałasu w celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania pojazdów na środowisko naturalne” umowa nr 63/09/OA-PO/D i 182,0 tys. zł - „Patrolowanie i edukacja na 4 kółkach” umowa nr 90/09/OZ-PO/D.

²³⁾ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 188, poz. 1154), uchylone z dniem 11.12.2010 r. i zastąpione § 2 str. 1 pkt 3 i 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).

d) W Urzędzie Miejskim w Mieszkowicach skontrolowano 4 zadania²⁴⁾, na realizację których *Fundusz* przyznał dofinansowanie w łącznej kwocie 1.566,2 tys. zł, w tym w formie pożyczki 1.353,6 tys. zł i dotacji 212,6 tys. zł.

Z zachowaniem wymogów określonych w umowach z *Funduszem* wszystkie zadania zostały prawidłowo i terminowo zrealizowane. Zamówień udzielono na podstawie przepisów *ustawy Pzp*, osiągnięto planowane efekty rzeczowe i ekologiczne, w tym m.in. przekazano i unieszkodliwiono 48 ton materiałów zawierających azbest, zmniejszono ilość zużywanego opału oraz ilość nieoczyszczonych ścieków wprowadzanych do wód i ziemi.

Przy realizacji ww. zadań wystąpiły jednak nieprawidłowości dotyczące składania niekompletnych wniosków do *Funduszu* oraz udzielenia i realizacji 2 badanych zadań z naruszeniem przepisów *ustawy Pzp*:

- złożone do *Funduszu* wnioski nie zawierały wszystkich wymaganych załączników, a do wniosku z dnia 2.08.2010 r. o pożyczkę w kwocie

133,6 tys. zł na termoizolację budynku przedszkola załączono 6 nieaktualnych zaświadczeń oraz 17 kserokopii nie potwierdzonych przez osobę uprawnioną, czym naruszono przepisy *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW* i opóźniono termin podpisania umów,

- w umowie przedłużono termin dostawy samochodu ratowniczo-gaśniczego (z dnia 15.11.2010 r. (określonego w ofercie) do 10.12.2010 r., pomimo że zamawiający nie przewidział takiej możliwości w ogłoszeniu o zamówieniu, co stanowiło naruszenie art. 144 str. 1 *ustawy Pzp*,
- ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na realizację budowy kanalizacji sanitarnej w Czelinie przesłano do Biuletynu Zamówień Publicznych po 6 miesiącach od podpisania umowy z wykonawcą, co naruszało przepis art. 95 str. 1 *ustawy Pzp*, z którego wynika, że zamawiający powinien to uczynić niezwłocznie po zawarciu umowy. Wykonawca będąc zobowiązany na mocy § 13 str. 5 i 6 umowy nie przedłożył gwarancji na wykonany przedmiot umowy w kwocie 43.568 zł.

Nieprawidłowości te spowodowane były nierzetelnym i niekompetentnym działaniem pracowników jednostki zajmujących się udzielaniem zamówień publicznych i realizacją inwestycji.

²⁴⁾ 1.220.000 zł - „Budowa kanalizacji sanitarnej w Czelinie i rurociągu przesyłowego Czelin – Kłósów” umowa nr 18/09/OW-KW/P; 133.600 zł - „Termomodernizacja Przedszkola Samorządowego w Mieszkowicach” umowa nr 11/S/10/OA-EO/P; 150.000 zł - „Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego z napędem 4x4 dla OSP w Mieszkowicach z przeznaczeniem dla celów ochrony przeciwpożarowej oraz nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska” umowa nr 93/S/10/NZ-ZS/D i 62.578 zł - „Usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gm.Mieszkowice” umowa nr 41/09/OZ-PO/D.

4.1 Przygotowanie kontroli

Kontrola została przeprowadzona w WFOŚiGW oraz u 8 beneficjentów, w tym 2 państwowych jednostkach organizacyjnych, 4 jednostkach samorządowych oraz w 2 podmiotach gospodarczych. Dobór do kontroli jednostek korzystających z dofinansowania został dokonany zgodnie z założeniami, spośród podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony wód, ochrony klimatu i powietrza oraz ochrony ziemi, które uzyskały najwyższe kwoty dotacji i pożyczek w danej grupie.

Badaniami kontrolnymi w Funduszu objęte zostały głównie zasady udzielania wsparcia finansowego, plany dofinansowania (dotacji i pożyczek) i sprawozdania z ich realizacji, wnioski o dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska, umowy zawarte z beneficjentami, wnioski o uruchomienie transz pożyczki, rozliczenia przedkładane do Funduszu z wykorzystania środków dotacji i pożyczek oraz uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych.

Natomiast podczas kontroli u beneficjentów badaniami objęto dokumenty dotyczące wyboru wykonawcy zadania publicznego, umowy zawarte z wykonawcami, harmonogramy realizacji zadań, protokoły odbioru robót, umowy zawarte z Funduszem o wsparcie finansowe, faktury i rachunki związane z dofinansowaniem, wnioski przedkładane o udzielenie wsparcia finansowego, sprawozdania i rozliczenia z wykorzystania środków wsparcia oraz uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych.

Niniejszą kontrole poprzedziły kontrole przeprowadzone w latach 2009–2010 przez jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli:

P/08/113 – „Funkcjonowanie Państwowego Monitoringu Środowiska” w latach 2006–2008, której uczestnikiem była Delegatura NIK w Szczecinie. W ramach tej kontroli stwierdzono m.in. że Fundusz: zaakceptował 4 z 5 wniosków WIOŚ na kwotę 3.305, 7 tys. zł i zawarł umowy; 4 raty pożyczki przekazał z opóźnieniem od 3 do 36 dni; 8 rat pożyczki przelał na rachunek beneficjenta bez akceptacji prezesa wymaganej instrukcją obiegu dokumentów oraz nie uzyskał od beneficjenta mimo zakończenia zadania i upływu terminu złożenia wymaganych dokumentów potwierdzających uzyskany efekt ekologiczny i rzeczowy.

P/10/162 – „Przyznawanie dotacji i pożyczek na działania proekologiczne ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz prawidłowość ich wykorzystania” w latach 2008–2009. Kontrola przeprowadzona w 2010 r. w stwierdziła m.in., że wfośigw nie wykorzystywał 44% środków finansowych na cele statutowe i dokonywał lokat terminowych w BOŚ, nierzetelnie informował potencjalnych beneficjentów o terminach składania wniosków, nie sprawdzał wywiązywania się beneficjentów z obowiązku wyłaniania wykonawców zadań dofinansowywanych środkami publicznymi zgodnie z zasadami udzielania zamówień publicznych oraz dokonywał częściowych umorzeń niektórych pożyczek, pomimo niedotrzymania przez beneficjentów postanowień umownych lub zasad obowiązujących w wfośigw.

P/09/156 – „Gospodarowanie środkami publicznymi przez wybrane wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej” w latach 2007–2008. Kontrola

przeprowadzona 31 w 2009 r. w 4 wfo-
śigw wykazała nieprawidłowości pole-
gające m.in. nieprzestrzeganiu uregulo-
wań wewnętrznych w zakresie udzielania
i rozliczania pożyczek, nadmiernym gro-
madzeniu środków na lokatach banko-
wych, nieudzielaniu w pełnej wysokości
dofinansowania podmiotom spełniają-
cym kryteria, niekontrolowaniu dofinan-
sowanych zadań oraz nieprawidłowym
rozliczeniu udzielonych dotacji.

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Postępowania kontrolne we wszyst-
kich 9 jednostkach zakończone zostały
podpisaniem protokołów kontroli bez
zastrzeżeń. Wyniki kontroli *Funduszu* zo-
stały omówione na naradzie pokontrolnej
w dniu 31.08.2011 r.

NIK skierował wystąpienia pokontrol-
ne do kierowników wszystkich kontrolo-
wanych jednostek. Poza Dyrektorem
PGE GiEK S.A. Oddział ZEDO, pozostali nie
zgłosili zastrzeżeń do ocen, uwag i wnio-
sków zawartych w wystąpieniach pokon-
trolnych.

Prezes NIK²⁵⁾, zatwierdził uchwałę ko-
misji odwoławczej NIK, która nie podzie-
liła w części poglądu Dyrektora *PGE GiEK*
S.A. Oddział ZEDO, że przy wyborze wyko-
nawcy i realizacji zadania²⁶⁾ nie naruszono
przepisów *ustawy Pzp* i utrzymała zawar-

tą w wystąpieniu ocenę, zapisy dotyczą-
ce stwierdzonych nieprawidłowości oraz
wniosek pokontrolny.

Oceny ogólne działalności kontrolo-
wanych jednostek w badanym zakresie
zawarte w wystąpieniach przedstawia
załącznik nr 3. [Str. 31]

Najwyższa Izba Kontroli w wystąpie-
niach do Prezesa *Zarządu Funduszu*, Bur-
mistrza Mieszkowic, Komendanta Woje-
wódzkiego Policji i Prezesa *PGE GiEK S.A.*
Oddział ZEDO sformułowała następujące
wnioski pokontrolne:

- do Prezesa *Funduszu*:
- 1) *Podjęcie działań w celu zwiększenia zaangażowania środków Funduszu na dofinansowanie przedsięwzięć proekologicznych realizowanych przez beneficjentów.*
- 2) *Przyznawanie beneficjentom dotacji i umarzanie części pożyczek na zadania proekologiczne zgodnie z wymogami ustawy Poś i aktami wewnętrznymi.*
- 3) *Rozważenie wprowadzenia w aktach wewnętrznych Funduszu terminów rozpatrywania wniosków.*
- 4) *Dokonywanie wymaganych zapisów na wnioskach beneficjentów przez właściwych pracowników dokumentujących proces rozpatrywania wniosków.*
- 5) *Pisemne informowanie beneficjentów o decyzjach Zarządu lub Rady w sprawie przyznania dofinansowania.*
- 6) *Zawieranie umów dofinansowania zadań proekologicznych zawierających wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy Poś i aktów wewnętrznych.*
- 7) *W większym zakresie przeprowadzanie kontroli w terenie stanu zaawansowania realizacji dofinansowanych zadań.*
- 8) *Uruchamianie transz dofinansowania zadań proekologicznych w formie do-*

²⁵⁾ *Postanowienie Prezesa NIK z dnia 11.10.2011 r. znak WPK/WPZ-0221-317/2011/W zatwierdzające uchwałę nr 18/2011 Komisji Odwoławczej NIK Delegatura w Szczecinie z dnia 2 września 2011 r. w sprawie zastrzeżeń dotyczących ocen zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 5 sierpnia 2011 r. nr LSZ-4101-02-08/2011 skierowanym do Dyrektora PGE GiEK S.A. Oddziału ZEDO.*

²⁶⁾ *Budowa kotła parowego wytwarzającego energię z biomasy w Elektrowni Szczecin.*

tacji i pożyczek po ich zaakceptowaniu przez upoważnione osoby.

- 9) Podjęcie działań zmierzających do ostatecznego rozliczenia efektu ekologicznego zadania dofinansowanego umową dotacji nr 65/08/OW-PO/D.
 - do Burmistrza Mieszkowic:
- 10) Przygotowywanie wniosków o wsparcie finansowe Funduszu poprzez załączanie kompletu wymaganych dokumentów.
- 11) Wylimitowanie uchybień przy udzielaniu i realizacji zamówień publicznych i egzekwowanie od wykonawców terminowego i w należytej wysokości wnoszenia gwarancji na wykonany przedmiot umowy.
 - do Komendanta Wojewódzkiego Policji:
- 12) Gromadzenie kompletnej dokumentacji udzielania zamówień publicznych, w tym oświadczeń składanych na podstawie art. 17 Pzp oraz dotyczącej szacowania wartości zamówienia, zgodnie z procedurami wewnętrznymi.
- 13) Zamieszczania w protokołach z przebiegu postępowań o zamówienia publiczne wszystkich danych wymaganych przepisami § 2 str. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów²⁷⁾, w tym podstaw szacowania wartości zamówienia.
- 14) Regulowanie należności wobec wykonawców zadań w terminach umownych, składanie zapotrzebowań na środki finansowe oraz przedkładanie rozliczeń kosztu całkowitego zadań w terminach określonych w umowach o ich dofinansowanie zawartych z Funduszem.
 - do Prezesa Spółdzielni "Znicz":

15) Przestrzeganie, przy udzielaniu zamówień publicznych, trybu i zasad określonych w ustawie Pzp.

- do Prezesa PGE GiEK S.A. Oddział ZEDO:
- 16) Przestrzeganie procedur i warunków zawartych w SIWZ przy udzielaniu zamówień publicznych.

W odpowiedziach na ww. wystąpienia pokontrolne kierownicy jednostek kontrolowanych poinformowali NIK:

Burmistrz Mieszkowic, że zobowiązał pracowników do składania kompletnych wniosków o środki finansowe, skierował pracowników zaangażowanych w procedury zamówień publicznych na szkolenia, a pracownika bezpośrednio odpowiedzialnego za realizację zamówień publicznych na studia podyplomowe z zakresu zamówień publicznych.

Komendant Wojewódzkiej Policji, że zobowiązał pracowników zajmujących się zamówieniami publicznymi do gromadzenia kompletnej dokumentacji postępowań, zamieszczania w protokołach z przebiegu postępowania wszystkich danych wymaganych przepisami oraz że w opracowywaniu nowe uregulowania wewnętrzne w zakresie zamówień publicznych oraz zobowiązał naczelników wydziałów do terminowego przygotowywania i realizacji zadań z udziałem środków Funduszu i przekazywania dowodów księgowych do wydziału finansowego na trzy dni przed terminem płatności.

Prezes Zarządu WFOŚiGW, że m.in. podjęto działania w celu zwiększenia zaangażowania środków Funduszu na zadania ochrony środowiska w 2011 i 2012 roku, przystąpiono do opracowania nowych druków wniosków i ich oceny, zwiększono liczbę kontroli realizacji dofinansowanych zadań oraz rozpoczęto pra-

²⁷⁾ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26.10.2010 r. w sprawie protokołów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).

cę nad opracowaniem nowego regulaminu kontroli zadań, rozliczono ostatecznie umowę dotacji nr 65/08/OW-PO/D, zapewniono wypełnianie obowiązków przez pracowników poprzez zwiększenie staranności rozpatrywania wniosków o dofinansowanie, zawierania umów i wniosków o płatność przy wykorzystaniu systemu komputerowego PROLAN w celu niedopuszczenia do wystąpienia nieprawidłowości w przyszłości.

Prezes Spółdzielni „Znicz”, że zamówienia publiczne są udzielane zgodnie z przepisami ustawy Pzp, a zastosowanie niewłaściwego trybu udzielania zamówienia podyktowane było obawą niewykonania modernizacji systemu ogrzewania przed zimą.

Prezes PGE GiEK S.A. Oddział ZEDO, że zobowiązał pracowników odpowiedzialnych za procedury udzielania zamówień publicznych do przestrzegania zasad postępowania wynikających ze SIWZ, a szczególności

do sposobu przyjmowania wadium, prowadzenia postępowania w którym biorą udział wykonawcy zagraniczni oraz korelacji poszczególnych postanowień SIWZ z wzorem umowy w związku ze zmianami SIWZ wprowadzonymi po przeprowadzonych negocjacjach z wykonawcami. Ponadto podał, że zobowiązał dyrektora ds. finansowych sprawującego nadzór nad służbami zakupowymi do przeprowadzenia w 2012 r. szkoleń dla pracowników uczestniczących w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych.

Załącznik nr 1	Zmiany stanu prawnego dotyczącego kontrolowanej działalności
Załącznik nr 2	Wykaz skontrolowanych podmiotów i kierowników kontrolowanych jednostek
Załącznik nr 3	Zestawienie ważniejszych ustaleń oraz ocen kontrolowanej działalności
Załącznik nr 4	Kwoty wypłat środków na poszczególne rodzaje zadań i ich struktura oraz kwoty lokat bankowych
Załącznik nr 5	Liczby i kwoty udzielonych przez <i>Fundusz</i> dotacji, pożyczek i ich umorzeń
Załącznik nr 6	Stan i struktura zatrudnienia w <i>WFOŚiGW</i>
Załącznik nr 7	Efekty rzeczowe i ekologiczne będące konsekwencją zadań zrealizowanych w latach 2008-2011 (I półrocze) z udziałem środków <i>Funduszu</i>
Załącznik nr 8	Przychody i wydatki ogółem wraz z analityką wydatków w latach 2008–2011 (I półrocze) oraz stan majątkowy <i>Funduszu</i>
Załącznik nr 9	Liczba i wartość wniosków, które wpłynęły do <i>WFOŚiGW</i> w badanym okresie oraz zawartych umów
Załącznik nr 10	Wykaz finansowych rezultatów kontroli
Załącznik nr 11	Podstawowe akty prawne dotyczące kontrolowanej działalności
Załącznik nr 12	Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

Zmiany stanu prawnego dotyczącego kontrolowanej działalności

Na podstawie przepisów ustawy o zmianie *Poś* i art. 400 str. 1 i 2 *Poś* z dnia 1.01.2010 r. działające w sektorze finansów publicznych *NFOŚiGW* i *wfośigw* stały się odpowiednio państwową i samorządową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 *Uofp* z 2009 r.²⁸⁾, które przejęły całość zadań przekształconych funduszy celowych, ich nazwę, oraz mienie, w tym nieruchomości, należności i zobowiązania: udzielone poręczenia i gwarancje; wymagalne zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji; akcje, udziały i obligacje oraz pracowników *wfośigw*.

Umowy zawarte przez *wfośigw* z *beneficjentami* zachowały swoją moc do czasu ich wygaśnięcia, z tym, że wynikające z umów prawa i obowiązki stały się prawami i obowiązkami samorządowej osoby prawnej.

W art. 400a *Poś* znacznie rozszerzono katalog zadań (ujęty w art. 409 *Poś* uchylonym z dnia 1.01.2010 r.), na których realizację mogą być przeznaczone środki *wfośigw* poprzez przyznanie *wfośigw* prawa dofinansowania przedsięwzięć finansowanych do 31.12.2009 r. przez *NFOŚiGW* (uchylony art. 410 str. 1 *Poś*). Środki *wfośigw* przeznacza się na wspomaganie działań związanych m.in. z:

- modernizacją i inwestycjami, służącymi ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym dotyczących instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- z ochroną przyrody, w tym na urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- z ochroną powietrza i ochroną wód,
- z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz wspieraniem ekologicznych form transportu,
- wspieraniem rolnictwa ekologicznego w zakresie bezpośredniego oddziaływania na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzeniu gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi, położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody²⁹⁾,
- utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- badaniami, upowszechnianiem ich wyników, a także postępowaniem technicznym w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- opracowaniem i wdrożeniem nowych technik i technologii, w szczególności dotyczących ograniczania emisji i zużycia wody, a także efektywnego wykorzystywania paliw,
- zwiększeniem lesistości kraju oraz zapobieganiem i likwidacją szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne,
- przeciwdziałaniem klęskom żywiołowym i likwidacji ich skutków dla środowiska oraz zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków,

²⁸⁾ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

²⁹⁾ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.).

- wykorzystaniem lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii.

Szczegółowe warunki udzielania pomocy publicznej ze środków wfośigw na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska właściwy minister określił w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 405 str. 4 Poś³⁰⁾. Zasady ujęte ww. przepisach po 1 stycznia 2010 r., poza odstępami od bezpośredniego przekazywania środków wfośigw państwowym jednostkom budżetowym, określone w art. 411 Poś uległy m.in. następującym zmianom:

- rozszerzono możliwość udzielania oprocentowanych pożyczek również na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, bez możliwości ich umarzania (str. 1 pkt 1 i str. 3),
- doprecyzowano, że dotacje realizowane są w formie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, oprocentowania lub ceny wykupu obligacji i do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (str. 1 pkt 2),
- wnioski o przyznanie pożyczek lub dotacji, których wartość jednostkowa przekracza 10.000.000 euro, dotyczące środków technicznych służących jedynie ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko – w szczególności oczyszczalni ścieków, elektrofiltrów lub składowisk odpadów – powinny zawierać uzasadnienie obejmujące analizę ewentualnych alternatywnych rozwiązań organizacyjnych, technicznych lub technologicznych mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie powstawania zanieczyszczeń oraz prowadzenie czystszej produkcji (str. 7).

Na mocy art. 414 str. 1 pkt 3 Poś (uchylonego z dniem 1.01.2010 r.) rady nadzorcze wfośigw zobowiązane były do ustalania szczegółowych zasad udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek. Obowiązki rad nadzorczych zawarte w uchylonych przepisach art. 414 Poś, zastąpiły przepisy obowiązującego od 1.01.2010 r. art. 400h str. 4 pkt 5 Poś w którym określono, że rady nadzorcze zobowiązane były do ustalania zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji.

Problematyka gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych uregulowana została w *Uofp z 2005 r.* i *Uofp z 2009 r.* oraz ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³¹⁾. W odniesieniu do *NFOŚiGW* i *wfośigw* zastosowanie mają również przepisy *Poś*, a szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej regulowały rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej, a od 1.12.2010 r. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej.

Do 31.12.2009 r. przepisy nie precyzowały jednoznacznie czy do *wfośigw* mają zastosowanie przepisy *Uofp z 2005 r.* dotyczące państwowych funduszy celowych, ze względu na fakt, że nie określono jednoznacznie czy *wfośigw* miały charakter państwowy czy samorządowy. Stosowano zasady i tryb przyznawania dotacji, sporządzania umów, rozliczania dotacji

³⁰⁾ Zgodnie z art. 21 str. 3 ustawy wprowadzającej z dnia 20 listopada 2009 r., przepisy wykonawcze wydane na podstawie uchylonego już art. 405 str. 4 ustawy Poś zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 400a str. 2 ustawy Poś, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2013 r.

³¹⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

i pożyczek udzielanych ze środków *wfośigw* analogiczny jak dla dotacji z budżetu państwa. Stąd istotne znaczenie mają procedury wewnętrzne, o których mowa art. 47 str. 3 *Uofp z 2005 r.* dla procesów związanych z wykorzystaniem środków publicznych, tj. udzielania pożyczek, rozliczania umów pożyczek, umarzania pożyczek, udzielania i rozliczania dotacji.

Od dnia 1.01.2010 r. na mocy przepisów w art. 400 str. 2 *Poś* w sposób jednoznaczny ustalono, że *wfośigw* są samorządowymi osobami prawnymi w rozumieniu art. 9 pkt 14 *Uofp z 2009 r.* Z art. 30 *Uofp z 2009 r.* dotyczącego państwowych i samorządowych osób prawnych wynika, że są tworzone na podstawie odrębnych ustaw, w przypadku *wfośigw* jest to *Poś*, który określa tryb i zasady udzielania dotacji i pożyczek, a art. 411 ust 8 *Poś* określa obowiązek zawierania umów z beneficjentem w związku z udzieleniem dotacji lub pożyczki.

Zgodnie z przepisami art. 119 str. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające *Uofp z 2009 r.*³²⁾, przepisy wykonawcze wydane na podstawie *Uofp z 2005 r.* zachowały moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie *Uofp z 2009 r.*, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2010 r. Zgodnie z art. 121 str. 7 ww. ustawy wprowadzającej, w latach 2010–2013 zamiast zasad, o których mowa w art. 224 str. 1 pkt 2 lit. b *Uofp z 2009 r.* mają być stosowane zasady określone w art. 169 i art. 170 *Uofp z 2005 r.*

³²⁾ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.)

Wykaz skontrolowanych podmiotów i kierowników kontrolowanych jednostek

Lp.	Nazwa kontrolowanej jednostki	Stanowisko	Imię i Nazwisko	Okres zajmowania stanowiska, sprawowania funkcji	
				Od	Do
	Kontrole przeprowadziła tylko Delegatura NIK w Szczecinie				
1.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Prezes Zarządu	Jacek Chrzanowski	1.04.2008	Nadal
			Lech Pieczyński	6.08.1993	31.03.2008
2.	Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Białogardzie	Prezes Zarządu	Marianna Przychodni	1.01.2008	Nadal
3.	Urząd Miasta w Szczecinku	Burmistrz	Jerzy Hardie-Douglas	16.01.2006	Nadal
4.	Urząd Miejski w Mieszkowicach	Burmistrz	Andrzej Salwa	13.12.2010	Nadal
			Piotr Szymkiewicz	1.12.2000	12.12.2010
5.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Kołobrzegu	Prezes Zarządu	Paweł Hryciów	1.01.2011	Nadal
			Wioletta Dymecka	12.03.2003	31.12.2010
6.	Chemiczna Spółdzielnia „Znicz” w Białogardzie w likwidacji	Likwidator	Mirosław Rychliński	16.02.2010	Nadal
		Prezes Zarządu	Mirosław Rychliński	18.10.1999	15.02.2010
7.	Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Koszalinie	Dyrektor ZOZ	Tomasz Walasek	17.03.2008	Nadal
8.	PBE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. – Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra Nowe Czarnowo	Dyrektor Oddziału	Jerzy Kondratowicz	1.09.2010	Nadal
	PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra Spółka Akcyjna w Nowym Czarnowie	Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny	Jerzy Kondratowicz	20.01.2007	31.08.2010
9.	Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie	Komendant	Wojciech Olbryś	18.11.2009	Nadal
		p.o. Komendanta	Jacek Fabisiak	16.10.2009	17.11.2009
		Komendant	Tadeusz Pawlaczyk	1.01.2008	15.10.2009

Zestawienie ocen kontrolowanej działalności i ważniejszych nieprawidłowości

L.p.	Jednostka	Ocena	Ważniejsze nieprawidłowości
1.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Pozytywna z nieprawidłowościami	- nierealizowanie planów wydatków mimo ich obniżania w trakcie roku, - malejący od 2009 r. udział kwot udzielonych pożyczek i dotacji przy wzroście kwot niezaangażowanych środków na zadania proekologiczne, - brak na listach przedsięwzięć priorytetowych na lata 2010 i 2011 wykazów konkretnych przedsięwzięć przewidzianych do dofinansowania, - nieokreślenie w regulacjach wewnętrznych maksymalnych terminów rozpatrzenia wniosków, - długotrwałość rozpatrywania wniosków i podpisywanie umów po upływie ponad 6 miesięcy od złożenia wniosku, - negatywne rozpatrzenie wniosków spełniających warunki mimo posiadania środków na lokatach bankowych, - nieprzeprowadzenie kontroli stanu zaawansowania 12% dofinansowanych zadań inwestycyjnych i prawidłowości udzielenia zamówienia, - udzielenie dotacji 1.243.120 zł przekraczającej 50% kosztów rzeczywistych zadania wbrew zasadom udzielania pomocy, - umorzenie 30% udzielonej pożyczki w kwocie 1.264.437 zł, mimo niezrealizowania przez beneficjenta wszystkich warunków określonych zasad udzielania pomocy finansowej
2.	Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Białogardzie	Pozytywna	
3.	Urząd Miasta w Szczecinku	Pozytywna	
4.	Urząd Miejski w Mieszkowicach	Pozytywna z nieprawidłowościami	- składanie niekompletnych wniosków do Funduszu, - aneksowanie terminu dostawy samochodu ratowniczo-gaśniczego pomimo niespełnienia wymogu art. 14 st. 1 ustawy pzp - przesłano informacji o udzieleniu zamówienia do Biuletynu Zamówień Publicznych po 6 miesiącach od podpisania umowy z wykonawcą i niewyegzekwowanie od wykonawcy budowy kanalizacji sanitarnej gwarancji na kwotę 43.568 zł na wykonany przedmiot umowy
5.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Kołobrzegu	Pozytywna	
6.	Chemiczna Spółdzielnia „Znicz” w Białogardzie w likwidacji	Pozytywna z nieprawidłowościami	- udzielenie zamówienia publicznego o wartości 162 tys. zł w trybie „z wolnej ręki” przy niespełnieniu wymogów w art. 67 str. 1 ustawy Pzp.
7.	Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Koszalinie	Pozytywna	
8.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. – Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra Nowe Czarnowo	Pozytywna z nieprawidłowościami	- udzielenie zamówienia publicznego o wartości 275.400 tys. zł na budowę kotła opalanego biomasą z naruszenie art. 24 str. 2 pkt w zw. z art. 89 ust 1 pkt 5 i art. 93 str. 1 pkt 1 ustawy Pzp,
9.	Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie	Pozytywna z uchybieniami	

Kwoty wypłat środków na poszczególne rodzaje zadań i ich struktura oraz kwoty lokat bankowych

(wykonanie w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonane wydatki w okresie				Struktura wydatków lub lokat w %			
		2008	2009	2010	I półr. 2011	2008	2009	2010	I półr. 2011
1	2	4	5	7	8	10	11	13	14
1.	Ogółem wydatki, z tego:	91.371	120.328	74.298	23.749	100,0	100,0	100,0	100,0
1.1.	Na zadania ochrony środowiska, z tego:	75.867	109.407	62.849	19.381	83,0	90,9	84,6	81,6
1.1.1	Ochrona wód i gosp. Wodna	50.548	73.653	30.263	11.796	55,3	61,2	40,7	49,7
1.1.2	Ochrona atmosfery i klimatu	8.494	19.791	16.615	1.925	9,3	16,4	22,4	8,1
1.1.3	Ochrona ziem i gosp. Odpadami	5.139	6.201	2.725	1.893	5,6	5,2	3,7	8
1.1.4	Ochrona przyrody	1.169	3.144	2.285	819	1,3	2,6	3,1	3,4
1.1.5	Monitoring środowiska	1.738	1.527	2.802	944	1,9	1,3	3,8	4
1.1.6	Edukacja ekologiczna	1.994	1.426	1.207	816	2,2	1,2	1,6	3,4
1.1.7	Nadzwyczajne zagrożenia	5.495	3.343	5.878	897	6	2,8	7,9	3,8
1.1.8	Prace badawcze i ekspertyzy	532	61	-	-	0,6	0,1	-	-
1.1.9	Nagrody w konkursie „Najbardziej ekologiczna gmina”	570	24	822	70	0,6	-	1,1	0,3
1.1.10	Pozostałe	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.11	Inne o charakterze bezzwrotnym	188	237	252	221	0,2	0,2	0,3	0,9
1.2.	Na koszty obsługi	15.144	10.158	10.706	4.143	16,6	8,4	14,4	17,4
1.3.	Udział przekazany NFOŚiGW	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.	Pozostałe wydatki	360	763	743	225	0,4	0,6	1,0	0,9
2.	Lokaty bankowe, w tym w:	147.578	125.821	141.889	163.000	100,0	100,0	100,0	100,0
2.1.	Banku Ochrony Środowiska	110.365	12.821	14.400	3.000	75,0	10,2	10,1	1,8

Liczby i kwoty udzielonych przez WFOŚiGW dotacji, pożyczek i ich umorzeń

Wyszczególnieni (okres i rodzaj beneficjenta)	Ogółem		z tego dotyczące:							
			gospodarki wodnej i ochrony wód		Ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu		ochrony ziemi i gospodarki odpadami		Pozostałe	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Ogółem dotacje										
2008	111	6.833	9	1.307	3	271	-	-	99	5.255
2009	172	16.262	25	2.562	11	2.186	39	3.288	97	8.226
2010	143	27.214	21	11.633	8	3.025	20	2.143	94	10.413
I półr. 2011	56	7.027	4	2.138	4	554	2	221	46	4.114
w tym udzielone jednostkom										
a) samorządu terytorialnego										
2008	27	1.270	7	1.024	-	-	-	-	20	246
2009	85	7.789	21	2.421	4	775	36	2.756	24	1.837
2010	75	8.772	16	2.274	1	89	19	2.120	39	4.289
I półr. 2011	16	667	1	90	1	68	2	221	12	288
b) innym sektora finansów publicznych										
2008	25	924	2	283	1	50	-	-	22	591
2009	23	1.322	3	101	4	975	1	19	15	227
2010	24	10.573	5	9.359	2	958	-	-	17	256
I półr. 2011	9	2.337	2	2.012	-	-	-	-	7	325
c) nienależącym do sektora finansów publicznych										
2008	40	2.125	-	-	1	26	-	-	39	2.099
2009	51	3.068	1	40	2	364	1	267	47	2.397
2010	26	582	-	-	1	63	-	-	25	519
I półr. 2011	25	1.741	1	36	1	43	-	-	23	1.662
2. Ogółem pożyczki										
2008	48	45.204	23	25.264	13	12.864	8	4.324	4	2.752
2009	51	50.908	22	15.535	16	25.673	9	6.351	4	3.349
2010	53	35.190	32	27.270	13	3.934	3	3.245	5	741
I półr. 2011	18	16.778	9	4.937	6	7.615	1	126	2	4.100
w tym udzielonych jednostkom										
a) samorządu terytorialnego										
2008	25	27.713	18	24.411	2	207	2	360	3	2.735
2009	24	22.746	13	11.406	6	7.294	2	2.587	3	1.459
2010	34	24.280	22	23.215	7	305	1	45	4	715
I półr. 2011	8	11.195	3	1.836	3	5.259	0	0	2	4.100
b) innym sektora finansów publicznych										
2008	15	11.145	5	853	4	6.328	6	3.964	-	-
2009	24	17.688	8	3.765	9	10.159	7	3.764	-	-
2010	16	9.174	10	4.055	4	1.919	2	3.200	-	-
I półr. 2011	9	5.306	6	3.101	2	2.079	1	126	-	-
c) nienależącym do sektora finansów publicznych										
2008	8	6.346	-	-	7	6.329	-	-	1	17
2009	3	10.474	1	364	1	8.220	-	-	1	1.890
2010	2	236	-	-	1	210	-	-	1	26
I półr. 2011	1	277	-	-	1	277	-	-	-	-
3. Ogółem umorzenia pożyczek										
2008	37	4.084	17	3.515	19	565	1	4	-	-
2009	37	3.909	22	2.919	11	937	4	53	-	-
2010	33	2.921	23	2.551	7	280	2	43	1	47
I półr. 2011	13	1.228	7	706	6	522	-	-	-	-
w tym udzielonych jednostkom										
b) samorządu terytorialnego										
2008	18	3.642	14	3.490	4	152	-	-	-	-
2009	25	2.665	18	2.472	5	167	2	26	-	-
2010	18	2.420	16	2.353	1	20	-	-	1	47
I półr. 2011	9	1.059	7	706	2	353	-	-	-	-
c) innym sektora finansów publicznych										
2008	7	291	-	-	7	291	-	-	-	-
2009	9	1.218	3	435	5	768	1	15	-	-
2010	10	381	5	157	3	181	2	43	-	-
I półr. 2011	3	164	-	-	3	164	-	-	-	-
d) nienależącym do sektora finansów publicznych										
2008	12	151	3	25	8	122	1	4	-	-
2009	3	26	1	12	1	2	1	12	-	-
2010	5	120	2	41	3	79	-	-	-	-
I półr. 2011	1	5	-	-	1	5	-	-	-	-

Stan i struktura zatrudnienia w WFOŚiGW

L.p.	Wyszczególnienie	Dane wg stanu na dzień (etaty/osoby)				
		1.01.2008	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	30.06.2011
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zatrudnienie ogółem, z tego:	37,75/39	44,75/46	47,25/49	45,75/48	46,63/49
1.1.	Zarząd	4/4	5/5	4/4	4/4	4/4
1.2.	Zespół ds. funduszy europejskich	4/4	7/7	7/7	7/7	6/6
1.3.	Audytory wewnętrzni	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
1.4.	Pion Głównego Księgowego, z tego:	6/6	5/5	4/4	4/4	4/4
1.4.1.	Główny Księgowy	1/1, 2/2	1/1	1/1	1/1	1/1
1.4.2.	Specjalista ds. obsługi funduszy europejskich	1/1	1/1	-	-	-
1.4.3.	Specjaliści ds. finansowo-księgowych, w tym:	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
	ds. obsługi umów pożyczek, umorzeń i dotacji	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
1.5.	Biuro Szczecin, w tym:	14,25/15	18,25/19	21,75/23	20,25/22	20,13/22
1.5.1.	Zespół ds. obsługi wniosków i umów, w tym:	8,25/9	9,25/10	10,25/11	10,25/11	11,13/12
	Kierownik	-	1/1	1/1	1/1	1/1
	a) specjaliści ds. techniczno-branżowych	4,25/5	4,25/5	4,25/5	4,25/5	4,75/6
	b) specjaliści ds. ekonomiczno-finansowych	4/4	4/4	5/5	5/5	4,88/5
1.5.2.	c) inni pracownicy	6/6	9/9	11,5/12	10/11	9,5/10
1.6.	Biuro Koszalin, w tym:	8,5/9	8,5/9	9,5/10	9,5/10	11,5/12
1.6.1.	Zespół ds. obsługi wniosków i umów, w tym:	4/4	5/5	6/6	6/6	7/7
	Kierownik	-	1/1	1/1	1/1	1/1
	a) specjaliści ds. techniczno-branżowych	3/3	3/3	3/3	3/3	4/4
	b) specjaliści ds. ekonomiczno-finansowych	1/1	1/1	2/2	2/2	2/2
1.6.2.	c) inni pracownicy	4,5/5	3,5/4	3,5/4	3,5/4	4,5/5

Efekty rzeczowe i ekologiczne będące konsekwencją zadań zrealizowanych w latach 2008-2011 (I półrocze)

L.p.	Wyszczególnienie	Efekty rzeczowe i ekologiczne zakończonych zadań niezależnie od daty udzielenia wsparcia				
		Ogółem w okresie	z tego zadań zakończonych w:			
			2008	2009	2010	I półr. 2011
1	2	3	4	5	6	7
I.	Zadania z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej					
1.	Efekty rzeczowe:					
1.1.	Długość kolektorów sanitarnych [km]	663,74	90,00	52,60	52,86	468,28
1.2.	Wybudowane przepompownie [kpl]	234	54	20	13	147
1.3.	Przepompownie przydomowe [kpl]	534	46	69	-	459
1.4.	Przepustowość oczyszczalni [m3/dobę]	2.153,65	-	27,33	8.664,32	1.260,00
1.5.	Przepustowość kanalizacji san. [m3/dobę]	1.056,36	70,40	82,80	903,16	-
1.6.	Przebudowa ujęcia i stacji wodociąg. [kpl]	16	3	3	2	8
1.7.	Długość sieci wodociągowej [km]	352,88	9,52	8,72	57,92	276,72
1.8.	Długość kanalizacji deszczowej [km]	0,51	0,51	-	-	-
1.9.	Separatory [kpl]	2	2	-	-	-
1.10.	Regulacja rzek [km]	0,65	-	0,65	-	-
1.11.	Odbudowa wałów przeciwpowodziowych [km]	20,76	5,59	6,53	8,64	-
1.12.	Zbiorniki retencyjne [m3]	1.250	1.250	-	-	-
1.13.	Ochrona gruntów przed powodzią [ha]	60.996,44	2.588,00	7,44	58.401,00	-
1.14.	Przepompownie melioracyjne [kpl]	1	1	-	-	-
1.15.	Usunięcie skutków powodzi [ha]	-	-	-	-	-
1.16.	Oszczędność wody [m3/dobę]	-	-	-	-	-
1.17.	Zmniejszenie ilości osadów pościekowych [Mg/rok]	-	-	-	-	-
2.	Efekty ekologiczne					
2.1.	Redukcja BZT5 [Mg/rok]	1.346,62	34,55	117,41	1.194,66	-
2.2.	Redukcja zawiesiny ogólnej [Mg/rok]	923,78	101,29	101,20	721,29	-
2.3.	Redukcja azotu ogólnego [Mg/rok]	109,81	4,89	14,15	90,77	-
2.4.	Redukcja fosforu ogólnego [Mg/rok]	14,46	0,80	1,37	12,29	-
II.	Zadania z zakresu ochrony atmosfery					
3.	Efekty rzeczowe					
3.1.	Liczba przebudz. Źródeł energii [szt.]	155	27	22	105	1
3.2.	Liczba zlikwidowanych kotłowni [szt.]	11	11	-	-	-

3.3.	Liczba wybudowanych alternatywnych źródeł energii [szt.]	194	41	49	102	2
3.4.	Moc zmoderniz. źródeł energii [MW]	29,10	17,20	-	-	11,90
3.5.	Moc kotłowni po modernizacji [kW]	8.008,69	8,46	-	-	8.000,23
3.6.	Oszczędność energii cieplnej [MW/rok]	11.629,20	541,32	-	11.087,88	-
3.7.	Długość sieci gazowej [km]	3,60	3,60	-	-	-
3.8.	Długość sieci cieplnej [km]	5,36	2,75	2,61	-	-
3.9.	Kolektory słoneczne [szt.]	268	136	132	-	-
3.10.	Węzły cieplne [szt.]	7	1	6	-	-
4.	Efekty ekologiczne					
4.1.	Redukcja dwutlenku siarki [Mg/rok]	118,28	31,77	17,49	69,02	-
4.2.	Redukcja tlenków azotu [Mg/rok]	44,48	26,15	18,33	-	-
4.3.	Redukcja tlenku węgla [Mg/rok]	186,76	59,84	51,35	75,57	-
4.4.	Redukcja dwutlenku węgla [Mg/rok]	25.916,50	103.168,00	20.078,00	2.670,50	-
4.5.	Redukcja pyłów [Mg/rok]	239,86	31,79	14,15	193,92	-
III.	Zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi					
	Efekty rzeczowe					
5.1.	Pojemność wybul. składowisk [tys. m3]		-	-	-	-
5.2.	Wielkość zrekultyw. składowisk [ha]	13,19	5,25	7,94	-	-
5.3.	Pojemność wyb. magazynów do składowania odpadów [tys. m3]	-	-	-	-	-
5.4.	Zakup samochodów specjalist. [kpl]	14	3	11	-	-
5.5.	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów [szt.]	421	-	355	66	-
	Efekty ekologiczne					
6.1.	Ilość zebranych do utylizacji odpadów medycznych [Mg]	-	-	-	-	-
6.2.	Ilość unieszkodliwionych przez składowanie odpadów i wyrobów azbestowo-cementowych [Mg]	943,48	56,11	701,00	186,37	-
6.3.	Ilość unieszkodliwionych odpadów komunalnych [Mg]	56.464,10	7.146,00	31.379,00	-	17.939,10
6.4.	Ilość zagospodarowanych odpadów drzewnych [Mg/rok]	1.259,88	1.259,88	-	-	-
6.5.	Ilość zagospodarowanych osadów pościekawych [m3/rok]	4.233,04	4.233,04	-	-	-
6.6.	Odzysk surowców wtórnych:					
	- szkło	3.957,73	594,27	3.212	151,46	-
	- tworzywa sztuczne	2.357,04	278,84	2.061	17,2	-
	- makulatura	4.573,06	163	4.351	59,06	-

Przychody i wydatki ogółem wraz z analityką wydatków w latach 2008-2011 (I półrocze) oraz stan majątkowy WFOŚiGW na koniec okresów.

(tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	2008		2009		2010		2011		Procent wykonania lub zaawansowania planu rocznego			
		Plan*	Wyk.	Plan*	Wyk.	Plan*	Wyk.	Plan*	Wyk.**	4:3	6:5	8:7	10:9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Ogółem przychody	128.100	71.691	104.970	64.728	55.690	56.243	51.560	29.835	55,96%	61,66%	100,99%	57,86%
2.	Ogółem wydatki, w tym:	109.950	32.044	94.630	27.207	46.020	32.903	44.728	9.890	29,14 %	28,75 %	71,49 %	22,11 %
2.1.	Dotacje ogółem	7.000	11.990	24.170	11.775	20.250	16.815	22.300	2.664	171,29%	48,72 %	83,04 %	11,95 %
2.2.	Dopłaty do oprocentowania kredytów i pożyczek	350	280	3.000	365	10.000	1.465	5.000***	1.633	79,94 %	12,15 %	14,65 %	32,66 %
2.3.	Umorzenia pożyczek	8.000	4.084	6.100	3.909	5.000	2.921	4.500	1.229	51,05 %	64,08 %	58,43 %	27,31 %
2.4.	dotacja rozwojowa POIiŚ	84.500	-	48.600	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5.	Koszty ogółem działalności operacyjnej, w tym:	8.500	7.761	8.610	8.227	9.020	7.811	9.608	4.140	91,31 %	95,55 %	86,60 %	43,09 %
2.5.1.	Wynagrodzenia	4.600	4.599	5.000	4.942	5.450	4.780	5.870	2.434	99,98 %	98,84 %	87,71 %	41,47 %
2.5.2.	składki od wynagrodzeń	800	871	800	724	850	715	860	426	108,88%	90,50 %	84,12 %	49,53 %
2.5.3.	Amortyzacja	1.030	888	980	928	1.100	981	1.200	610	86,21 %	94,69 %	89,18 %	50,83 %
2.5.4.	Pozostałe koszty operacyjne	2.070	1.403	1.830	1.633	1.620	1.335	1.678	670	67,78 %	89,23 %	82,41 %	39,93 %
2.6.	Koszty finansowe	-	7.361	-	1.925	-	2.836	2.280	-	-	-	-	-
2.8.	Pozostałe zmniejszenia funduszu (inne koszty operacyjne)	1.000	20	2.000	6	500	58	220	3	2,00 %	0,30 %	11,60 %	1,36 %
2.9.	Wydatki inwestycyjne własne	250	360	1.200	763	800	743	620	225	144,00%	333,33%	92,88 %	36,29 %
3.	Stan majątkowy WFOŚiGW na koniec okresu, z tego:	366.396	407.951	408.027	446.234	437.991	470.318	464.156	490.360	111,34%	109,36%	107,38%	105,65%
3.1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	-	6.050	-	5.881	-	5.649	5.600	5.365	-	-	-	95,80 %
3.2.	Udziały i akcje	13.480	13.480	13.480	13.480	13.480	13.480	11.200	13.480	100,00%	100,00%	100,00%	120,36%
3.3.	Należności, w tym:	328.516	236.470	368.524	296.924	394.661	306.012	404.799	303.599	71,98 %	80,57 %	77,54 %	75,00 %
3.3.1.	Z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	320.295	235.857	363.485	293.920	391.439	302.968	403.749	302.945	73,64 %	80,86 %	77,40 %	75,03 %
3.4.	Papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.5.	środki pieniężne, w tym:	14.000	148.623	14.023	128.102	23.350	142.524	39.657	165.040	1.061,59%	913,51%	610,38%	416,17%
3.5.1.	lokaty bankowe	-	147.578	-	125.821	-	141.889	-	163.000	-	-	-	-
3.6.	Pozostałe aktywa	11.100	3.844	12.700	3.563	7.200	3.462	3.600	3.189	34,63 %	28,06 %	48,08 %	88,58 %
3.7.	Zobowiązania (minus)	-700	-516	-700	-1.716	-700	-809	-700	-314	73,71 %	245,14%	115,57%	44,86 %

* plan przed zmianami

** wykonanie według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r. według księgowości na dzień 4.07.2011 r.

*** w tym dopłaty do spłaty kapitału 500.000 zł

Liczba i wartość wniosków, które wpłynęły do WFOŚiGW
w badanym okresie oraz zawartych umów

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba wniosków/umów				Łączna wartość wniosków/umów w tys. zł			
		2008	2009	2010	I półrocze 2011	2008	2009	2010	I półrocze 2011
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Liczba wniosków ogółem, z tego dotyczących:	271	357	360	163	159.684	89.869	193.542	122.440
	Dotacji	162	244	218	117	34.915	21.183	41.335	18.500
	Pożyczek	81	65	95	42	121.941	68.204	151.755	102.500
	Umorzeń	28	48	47	16	4.584	5.100	4.949	1.440
1.1.	Z liczby wniosków z pozycji 1 liczba wniosków rozpatrzonych przez Zarząd, z tego dotyczących:	159	247	213	87	7.367	17.946	13.213	5.444
	Dotacji	107	197	152	71	3.945	7.861	7.269	3.680
	Pożyczek	23	24	29	4	2.684	8.356	4.796	551
	Umorzeń	29	26	32	12	737	1.729	1.120	1.212
2.	Liczba wniosków zakwalifikowanych do dofinansowania, z tego dotyczących:	199	285	245	114	38.210	91.052	68.589	92.500
	Dotacji	116	190	167	75	7.891	23.621	60.387	15.844
	Pożyczek	50	59	46	26	26.235	63.431	5.398	75.552
	Umorzeń	33	36	32	12	4.084	3.909	2.921	1.335
3.	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie, z tego dotyczących:	32	31	27	3	8.747	7.688	3.622	312
	Dotacji	19	26	23	2	1.185	951	2.810	103
	Pożyczek	8	3	2	0	5.013	5.886	812	0
	Umorzeń	5	2	2	1	2.549	851	0	209
4.	Liczba zawartych umów, z tego dotyczących:	159	234	196	77	66.462	70.117	64.929	25.825
	Dotacji	111	172	138	58	6.785	53.633	17.858	14.198
	Pożyczek	48	62	53	18	59.677	16.483	37.712	11.606
	Umorzeń	0	37	33	1	0	3.909	2.921	21

Wykaz finansowych rezultatów kontroli

Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 276.805.120 zł,

w tym:

- 275.400.000 zł – Zarząd PGE GiEK Oddziału Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. w Nowym Czarnowie wbrew przepisom art. 24 str. 2 pkt 2 w zw. z art. 89 str. 1 pkt 5 oraz art. 93 ust 1 pkt 1 ustawy Pzp nie wykluczył oferenta (jedyne) i nie unieważnił postępowania na zamówienie publiczne *"Dostawa i montaż kotła opalanego biomasą w elektrowni Szczecin"* pomimo że wadium w formie gwarancji bankowej wpłynęło do kasy zamawiającego w dniu 23.03.2009 r., tj. po terminie określonym w SIWZ (do godz. 10.00 dnia 9.03.2009 r.) i nie zawierało wszystkich wymaganych elementów. Wartość zadania 275.400.000 zł w dniu zawarcia umowy z wykonawcą, z tego 5.000.000 zł pożyczka.
- 1.243.120 zł – Fundusz udzielił dotacji Województwu Zachodniopomorskiemu na wykonanie zadania *"Ekofizjografia Województwa Zachodniopomorskiego"*, którą przekroczony został próg 50 % kosztów rzeczywistych zadania (1.824.150 zł), określony przepisem § 19 str. 1 *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW*,
- 162.000 zł – beneficjent udzielił zamówienia publicznego *"Modernizacja technologii produkcji w Chemicznej Spółdzielni „Znicz” w Białogardzie"* w niewłaściwym trybie, tj. „z wolnej ręki” podczas gdy nie spełnione były warunki dla zastosowania tego trybu określone w art. 67 str. 1 ustawy Pzp. Wartość zadania 216.000 zł, z tego 162.000 zł środki pożyczki

Uszczuplenie środków w kwocie – **1.264.437 zł**,

w tym:

- 1.264.437 zł – Zarząd Funduszu umorzył 30% udzielonej pożyczki Gminie Gryfice na realizację zadania *"Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami"* mimo że realizację zadania zakończono z rocznym opóźnieniem tj. 31.12.1998 r. (termin umowny 31.12.1997 r., umowa zawarta 10.04.1996 r.) i nie spełniało łącznie wszystkich warunków określonych przepisami art. 411 str. 1 Poś oraz § 7 str. 1 pkt 1 *zasad udzielania pomocy WFOŚiGW* obowiązujących na dzień podpisania umowy (załącznik do uchwały RN nr 115/1996 z dnia 20.02.1996 r.).

Kwoty wydatkowane z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami **ogółem 220.000 zł**,

w tym:

- 220.000 zł – WFOŚiGW udzielił Miastu Szczecin dotacji w kwocie 220.000 zł na zadanie *"Rewitalizacja Jeziora Głębokie – wykonanie i instalacja aeratora pulweryzacyjnego oraz przeprowadzenie zabiegów precyzyjnego natleniania i inaktywacji fosforu całej powierzchni jeziora"* po zawarciu umowy w dniu 2.06.2008 r., podczas gdy Fundusz posiadał informacje specjalisty z tej branży o nieskuteczności tej metody w przypadku tego typu jeziora. Beneficjent nie przedłożył do zakończenia kontroli potwierdzenia uzyskania efektu ekologicznego (termin umowny upłynął 28.02.2010 r.).

Kwoty wydatkowane w następstwie działań stanowiących naruszenie prawa **ogółem 43.568 zł**,

w tym:

- 43.568 zł – Urząd Miejski w Mieszkowicach od wykonawcy zadania *"Budowa Kanalizacji sanitarnej w Czelinie i rurociągu tłocznego Czelin – Kłósów"* nie wyegzekwował w gotówce, w formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej zabezpieczenia za wykonany przedmiot umowy. Wartość zadania 2.185.300 zł, z tego 1.220.000 środki pożyczki.

Podstawowe akty prawne dotyczące kontrolowanej działalności

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) - rozdz. 4 art. 400÷421.
- 2) Ustawa z 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) - art. 1.
- 3) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).
- 4) Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.).
- 5) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.)
- 6) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).
- 7) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) - art. 66¹ ÷ 72¹.
- 8) Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) – rozdz. 4 art. 25÷28.
- 9) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.) – rozdz. 4 i 5 art. 28÷60.
- 10) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) – Dział II art. 61÷163.
- 11) Ustawa o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).
- 12) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.).
- 13) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1248 ze zm.)
- 14) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.)
- 15) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 230, poz. 1934) - uchylone z dniem 1.12.2010 r.
- 16) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 226, poz. 1479) – obowiązujące od 1.12.2010 r.
- 17) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi dostosowaniu składowisk odpadów do wymagań ochrony środowiska (Dz. U. Nr 209, poz. 1516) – obowiązuje do 31.12.2011 r.
- 18) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi redukcji emisji ze źródeł spalania paliw (Dz. U. Nr 209, poz. 1517 ze zm.) – obowiąz-

zuje ze zmianami od 1.10.2009 r. wprowadzonymi rozporządzeniem MŚ z dnia 28 września 2009 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1294).

- 19) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi dostosowaniu do wymogów najlepszych dostępnych technik (Dz. U. Nr 211, poz. 1547) - obowiązywało do dnia 31.12.2010 r.
- 20) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii (Dz. U. Nr 14, poz. 89 ze zm.) – obowiązuje od 14.04.2008 r. do 31.12.2012 r. ze zmianami od 1.10.2009 r. wprowadzonymi rozporządzeniem MŚ z dnia 28 września 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 162, poz. 1295).
- 21) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi zastosowaniu technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję oraz oszczędzanie surowców (Dz. U. Nr 61, poz. 385 ze zm.) - obowiązuje od 14.04.2008 r. do 31.12.2012 r. ze zmianami od 1.10.2009 r. wprowadzonymi rozporządzeniem MŚ z dnia 28 września 2009 r. (Dz. U. 162, poz. 1296).
- 22) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi ograniczeniu emisji lotnych związków organicznych (Dz. U. Nr 62, poz. 392 ze zm.) – obowiązuje od 15.09.2008 r. do 31.12.2012 r. ze zmianami od 1.10. 2009 r. wprowadzonymi rozporządzeniem MŚ z dnia 28 września 2009 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1297).
- 23) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi poprawie jakości paliw i technologii silnikowych (Dz. U. Nr 89, poz. 547 ze zm.) - obowiązuje od dnia 23.05.2008 r. do 31.12.2012 r. ze zmianami od dnia 1.10.2009 r. wprowadzonymi rozporządzeniem MŚ z dnia 28 września 2009 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1298).
- 24) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż wód termalnych (Dz. U. Nr 97, poz. 814) – obowiązuje od 23.06.2009 r. do 31.12.2013 r.
- 25) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. Nr 155, poz. 1110 ze zm.) – obowiązuje ze zmianami od 9.10.2007 r. wprowadzonymi rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 10 września 2007 r. (Dz. U. Nr 175, poz. 1226).
- 26) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 października 2007 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań (Dz. U. Nr 187, poz. 1327) obowiązywa-

ło do dnia 28.03.2010 r. i zastąpione od 29.03.2010 r. rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 22 marca 2010 r. (Dz. U. nr 48, poz. 280).

- 27) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 87, poz. 605 ze zm.) - obowiązywało do dnia 30.12.2009 r. ze zmianami od dnia 24.10.2008 r. wprowadzonymi rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 16 października 2008 r. (Dz. U. Nr 188, poz. 1155) i z dniem 31.12.2009 r. zastąpione rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 30 grudnia 2009 r. (Dz. U. Nr 226, poz. 1817).
- 28) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 202, poz. 1463) - obowiązywało do dnia 23.10.2008 r., zastąpione od dnia 24.10.2008 r. rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 16 października 2008 r. (Dz. U. Nr 188, poz. 1154) i od dnia 12.12.2010 r. rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 26 października 2010 r. (Dz. U. 223, poz. 1458).
- 29) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. 241, poz. 1762) obowiązujące do 31.12.2008 r. i zastąpione od 1.01.2010 r. rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 23 grudnia 2009 r. (Dz. U. Nr 224, poz. 1795).
- 30) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. 241, poz. 1763) obowiązywało do 31.12.2009 r. i z dniem 1.01.2010 r. zastąpione rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 23 grudnia 2009 r. (Dz. U. 224, poz. 1796).

Wykaz organów którym przekazano informacje o wynikach kontroli

1. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
2. Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP
3. Komisja Ochrony Środowiska Sejmu RP
4. Minister Ochrony Środowiska
5. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
6. Wojewoda Zachodniopomorski
7. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego
8. Posłowie i senatorowie województwa zachodniopomorskiego